

Itlan vuosikertomus 2023

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö Itla edistää ja tukee lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Rakennamme lapsimyönteistä Suomea tuottamalla ja jalostamalla tietoa ja innovaatioita sekä järjestämällä koulutusta päätöksenteon tueksi ja palveluiden kehittämiseksi. Itla on riippumaton sillanrakentaja tutkimuksen, käytännön ja päätöksenteon välillä.

Vuosikertomus sisältää toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 1.1.2023–31.12.2023.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Sisältö

itla Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö

Esipuhe 4
vuoden kohokohdat 6

1 Itlan vuosi 2023 8
1.1 Toimitusjohtajan katsaus 9
1.2 Toiminnan tarkoitus ja vaikuttavuus 11
1.3 Kasvun tuki 13
1.4 Yhteisövaikuttavuus 16
1.5 Johtamiskoulutus 18
1.6 Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen 20
1.7 Hankkeet 23
1.8 Viestintä ja tapahtumat 26
1.9 Apurahat ja lahjoitukset 28

2 Hallinto ja henkilöstö 30
2.1 Valtuuskunta 31
2.2 Hallitus 31
2.3 Varainhoitotoimikunta 32
2.4 Toimitusjohtaja 32
2.5 Henkilöstö 32
2.6 Tilintarkastus 33
2.7 Muut asiantuntijaryhmät 33
2.8 Lähipiiritoimet 33

3 Varainhoito ja talous 34
3.1 Markkinaympäristö 35
3.2 Sijoitusten tuotot 36
3.3 Sijoitusten jakauma 36
3.4 Taloudellinen tilanne 36

4 Näköaloja vuoteen 2024 38

Tilinpäätös tilikaudelta 01.01.2023 - 31.12.2023 41

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Esipuhe

Suomi on tunnettu maailmanlaajuisesti lapsiystävällisenä ja koulutuksen mallimaana. Kun tarkastellaan lasten asemaa ja hyvinvointia, on selvää, että edelleen on paljon tehtävää. Vaikka lapsiperheiden tukeminen on ollut keskeinen osa suomalaista yhteiskuntaa, on tärkeää tunnistaa nykyiset haasteet ja etsiä ratkaisuja niiden parantamiseksi.

Yksi merkittävimmistä haasteista on lapsiperheiden köyhyys. Suomi on yksi maailman vauraimmista maista, mutta lapsiperheköyhyys on edelleen todellinen ongelma. Monet perheet kamppailevat päivittäin toimeentulon kanssa, mikä vaikuttaa suoraan lasten hyvinvointiin ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Lapsiperheköyhyyden vähentäminen edellyttää monipuolisia ja pitkäjänteisiä toimenpiteitä sekä yhteiskunnan eri osapuolten yhteistyötä. Yksi suoraviivaisimmista tavoista vähentää lapsiperheköyhyyttä on lisätä perheiden taloudellista tukea, mutta myös laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulutuksen tarjoaminen kaikille lapsille on avainasemassa köyhyyden kierteen katkaisemisessa. Monet lapsiperheet ovat köyhiä myös siksi, että vanhemmilla ei ole mahdollisuutta saada riittävän hyvin palkattuja töitä. Vanhempien työllisyysmahdollisuuksien parantaminen, erityisesti äitien ja yksinhuoltajien, voi auttaa vähentämään lapsiperheköyhyyttä. Näiden edellä mainittujen toimien lisäksi asuntopolitiikalla ja sosiaalipalveluiden toimivuudella on omat vaikutuksensa tilanteeseen. Luetellut keinot eivät toimi erillisinä vaan niitä tulisi toteuttaa kokonaisvaltaisesti osana laajempaa lapsi- ja perhepolitiikan strategiaa.

On tärkeää panostaa enemmän mielenterveyspalveluihin ja tarjota varhaisen tuen mahdollisuuksia, jotta lapset oppivat käsittelemään tunteitaan ja haasteitaan terveellisellä tavalla.

Toinen varsin keskeinen huolenaihe on lasten ja nuorten mielenterveysongelmat. Nykypäivänä lapset kohtaavat monenlaisia paineita ja stressitekijöitä, ja mielenterveysongelmat ovat valitettavan yleisiä. On tärkeää panostaa enemmän mielenterveyspalveluihin ja tarjota varhaisen tuen mahdollisuuksia, jotta lapset oppivat käsittelemään tunteitaan ja haasteitaan terveellisellä tavalla. Hyvinvointialueuudistuksen ollessa vielä kesken aiheen parissa riittää tehtävää, ja huoli nuorista on aiheellinen.

Kolmantena digitaalisen maailman nopea kehitys asettaa uusia haasteita lasten suojelemiselle verkossa. Lapset altistuvat nyt enemmän kuin koskaan aikaisemmin online-uhkille, kuten kiusaamiselle, väärinkäytölle ja sopimattomalle sisällölle. Yhteiskunnan on sitouduttava entistä vahvemmin lasten digitaalisen turvallisuuden takaamiseen ja tarjottava asianmukaista koulutusta sekä vanhemmille että lapsille itselleen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Vaikka haasteet ovatkin merkittäviä, on tärkeää tunnistaa myös mahdollisuudet ja vahvuudet, joita Suomella on lasten aseman parantamiseksi. Koulutusjärjestelmämme on edelleen yksi maailman parhaista, ja panostamalla varhaiskasvatukseen sekä koulutukseen voimme varmistaa, että jokaisella lapsella on mahdollisuus saavuttaa täysi potentiaalinsa. Lisäksi Suomella on vahva perinne lapsiystävällisestä politiikasta, ja jatkamalla sen kehittämistä voimme varmistaa, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen ja suojan.

Lapsiasiainvaltuutettu Elina Pekkarinen julkaisi kesäkuussa 2023 kirjelmän, jossa hän nosti aidoksi huoleksi sen, miten lapsiperheiden sosiaaliturvan heikennykset vaarantavat myönteiset tavoitteet, joita hallitus on ohjelmassaan asettanut. Kirjelmässä myös korostetaan kokonaisarviota siitä, miten kaikkien uudistusten vaikutukset lapsien oikeuksiin tulisi arvioida ajan kanssa ja huolellisesti. Myös Unicef kertoi joulukuussa 2023, ettei Suomi ole pystynyt taittamaan lapsiperheköyhyyttä. Samalla Unicef korosti Pekkarisen tapaan sosiaaliturvan merkittävää roolia lapsiperheköyhyyden torjumisessa.

Vaalikauden edetessä uusi valtuuskunta on valmis yhteistyössä Itlan kanssa jatkamaan töitä lasten aseman parantamiseksi. Tunnistamme, että kehittäminen on jatkuva prosessi, joka vaatii laajaa sitoutumista ja toimia monilla eri tasoilla. Suomella on vahvuudet ja resurssit, joiden avulla voimme luoda entistä paremman tulevaisuuden kaikille lapsillemme. Itlan tuottaessa ja välittäessä tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista päätöksentekoon, toivon yhteisen ymmärryksemme lasten ja perheiden asemasta vahvistuvan.

Panostukset lapsiin ja nuoriin ovat investointeja tulevaisuuteen ja sinne meidän on katseemme suunnattava. On arvovalinta antaa jokaiselle lapselle mahdollisuus menestyä elämässään.

Pia Hiltunen
valtuuskunnan puheenjohtaja

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Vuoden kohokohdat

Itla toimii sillanrakentajana tutkimuksen, käytännön ja päätöksenteon välillä. Tuotamme hyvinvointiatietoa ja esitämme ratkaisuehdotuksia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin parantamiseksi.

Henkilöstön määrä kaksinkertaistui.

TAMMIKUU

Tammikuussa Itlan Marjo Kurki valittiin ohjelmajohtajaksi Strategisen tutkimuksen Lapset ja nuoret – hyvinvoivat tulevaisuuden tekijät (**YOUNG**) -ohjelmaan.

HELMIKUU

MAALISKUU

Kansallinen implementointi–osaaminen lasten ja nuorten kasvun tueksi (**Kasvun tuki KI**) –hanke alkoi maaliskuussa.

Itlan lapsilisämalli herätti maaliskuussa median kiinnostuksen, ja aiheesta uutisoivat muun muassa Yle, Helsingin sanomat, Iltalehti ja useat maakuntalehdet.

HUHTIKUU

Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutuksen ensimmäinen **alumnitapaaminen** kursseilta 1 ja 2 valmistuneille järjestettiin 19. huhtikuuta.

TOUKOKUU

Kasvun tuki -aikakauslehti siirtyi tiedelehtien Journal.fi-verkkoalustalle. Ensimmäinen lehti nousi Journal.fi-alustan luetumpien joukkoon kesäkuussa 2023.

KESÄKUU

Itlan uusi valtuuskunta valittiin 28. kesäkuuta.

Samalta viivalta Oulu -kokeilu alkoi.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Suunnitelmallisen implementoinnin tueksi valmistui Onnistu näyttöön perustuvien menetelmien implementoinnissa – verkkokurssi.

Itla järjesti yhteisövaikuttavuustyön koulutuksia kolme kertaa kuukaudessa läpi vuoden. Luennot keräsivät yhteensä tuhansia osallistujia.

Implementointioppaan uusittu painos ilmestyi 2023. Painettua opasta tilattiin Itlasta vuoden aikana 750 kappaletta.

Yhteisövaikuttavuustyöhön liittyi kolme uutta hyvinvointialuetta: Pirha, Oma-Häme ja Pohde.

Näkymä-työkalu otettiin käyttöön Tampereella kaikilla viidellä perhekeskusalueella.

Valoisat-ryhmän kanssa toteutettu some-kampanja haastoi päättäjiä pohtimaan ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen.

HEINÄKUU

Katri Vataja aloitti toimitusjohtajana elokuussa.

ELOKUU

PANDEMICS ja Itla järjestivät SuomiAreenassa paneelikeskustelun **Luonto takaisin kaupunkiin – Miten rakennamme terveyttä ja hyvinvointia edistävän elinympäristön tuleville sukupolville?**.

SYYSKUU

Sidosryhmäselvitys valmistui. Lue lisää sivulta 29.

LOKAKUU

Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutuksen kurssi 3 alkoi syyskuussa. Kurssi on suunnattu hyvinvointialueiden johtajille.

MARRASKUU

Ensimmäinen Yhteisövaikuttavuustyön uutisia -uutiskirje julkaistiin lokakuussa.

JOULUKUU

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1

Itlan vuosi 2023

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.1 Toimitusjohtajan katsaus

Kun tulevat sukupolvet tekevät historiankirjoitusta vuodesta 2023, kiinnittyykö huomio lisääntyneisiin analyyseihin monikriisistä ja radikaalisti lisääntyneeseen epävarmuuteen? Vuotta leimasivat muutokset turvallisuustilanteessa, toista vuotta jatkunut sota Ukrainassa ja konflikti Lähi-Idässä. Suomalaisten arjessa näkyi kiristynyt taloudellinen tilanne inflaation, korkojen nousun sekä energiakriisin seurauksena. Vuosi 2023 oli mittaushistorian kuumin ja sen seuraukset näkyivät ympäri maailmaa. Vuosia kestänyt puhe tekoälyn mahdollisuuksista konkretisoitui monelle ensimmäistä kertaa, kun uudet sovellukset toivat generatiivisen tekoälyn meidän kaikkien ulottuville.

Vuonna 2023 suomalaiset todistivat kahta historiallista muutosta, joista alkoi uusi aikakausi. Suomi liittyi Natoon ja uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Nämä muutokset voivat näyttää kauempaa katsottuna erillisiltä, mutta niitä yhdistää tarve vastata megatrendien haasteisiin ja luoda hyvinvointia ja turvallisuutta niin nykyisille kuin tuleville sukupolville. Muutosten matka on vasta alussa ja siksi tarvitaan edelleen myös pitkän aikavälin näkymiä ja tulevaisuuskeskustelua. Muutosten onnistuminen edellyttää uudenlaisia ajattelu- ja toimintatapoja sekä yhteistyön ja johtamisen rakenteita. Niin valtaa kuin julkisen talouden resursseja jaetaan uudelleen.

Aikuisen näkökulmasta muutama vuosi pandemian, sodan ja taantuman keskellä voi lopulta tuntua ohikiitävältä hetkeltä. Se hetki on kuitenkin myös ainutkertaista lapsuutta ja nuoruutta. Aikuisten vastuulla on varmistaa hyvinvoinnin edellytykset ja lapsen oikeuksien toteutuminen tilanteessa kuin tilanteessa. Epävarmuus ei saa muuntua lasten ja nuorten ahdistukseksi tulevaisuudesta. Tämän trendin suuntaa on käännettävä, sillä mitä jos lapsiltamme katoaa usko parempaan huomiseen?

Vuonna 2023 suomalaiset todistivat kahta historiallista muutosta, joista alkoi uusi aikakausi. Suomi liittyi Natoon ja uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa.

Itlassa teemme töitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja hyvän tulevaisuuden eteen. Se tarkoittaa muun muassa sitä, että lasten, nuorten ja perheiden muuttuviin tarpeisiin vastataan oikea-aikaisesti ja oikeanlaisella tuella. Lapsen oikeudet, osallisuus, yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys ovat toimintamme johtotähtiä. Näiden arvojen toteutumista on arvioitava aina uudelleen kussakin ajassa ja ympäristössä.

Vuosi 2023 oli myös Itlassa monenlaisten muutosten ja uusien avausten aikaa. Säätiön toiminta laajentui merkittävästi ulkopuolisen rahoituksen ansios-

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

ta. Kesäkuussa käynnistyi laaja kolmivuotinen Kasvun tuki KI -hanke, jossa edistetään tutkitusti vaikuttavien menetelmien käyttöönottoa lasten, nuorten ja perheiden mielenterveyden tukemiseksi. Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoitusta saatiin nuorten mielenterveysinterventioiden implementoinnin tutkimukseen IMAGINE-hankkeessa, yksinäisyyden ja sosiaalisen ulossulkemisen vähentämiseen Osallisuus palveluissa -hankkeissa ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuustyöhön YOUNG-ohjelmajohtajuuden kautta.

Vuoden aikana tutkimuksia saatiin päätökseen. Muuttuva väestö -tutkimushankkeen tulokset toivat ymmärrystä väestömuutoksen vaikutuksista varhaiskasvatukseen ja opetukseen sekä siihen, miten lasten osallisuutta vahvistetaan. Lapsiperheköyhyydestä tuotettiin runsaasti uutta tutkimustietoa. Helposti saavutettavalle ja käytettävälle tiedolle oli kysyntää niin mediassa kuin päätöksentekijöiden parissa. Ratkaisujen kehittämiseksi käynnistettiin Oulussa kokeilu talousongelmien lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi. Itla tuki hyvinvointialueuudistusta kokoamalla Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutukseen juuri työnsä aloittaneita hyvinvointialueiden toimiala- ja palvelujohtajia sekä kaupunkien sivistys- ja hyvinvointijohtajia. Nämä tahot rakentavat uudessa hallinnollisessa tilanteessa lasten, nuorten ja perheiden alueellisia palvelukokonaisuuksia. Työ yhteisövaikuttavuuden parissa laajentui ja yhteistyö käynnistyi kolmen uuden hyvinvointialueen kanssa. Yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa tuemme palveluiden uudistumista systeemisesti ja hyvän arjen ja resilienssin vahvistamisen lähtökohdista käsin.

Viime vuoden aikana henkilöstömme kaksinkertaistui, ja aloitin myös itse uusien itlalaisten joukossa. Muutokset niin työyhteisössä kuin toimintaympäristössä nostavat esiin uusia tarpeita, mahdollisuuksia ja näkökulmia. Tänä vuonna kirkastamme näkemystämme hyvästä ja tavoitellusta tulevaisuudesta, jonka eteen haluamme pitkäjänteisesti toimia ja innostaa myös muita toimimaan.

Haluamme edelleen vahvistaa vaikuttavuuttamme lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin lisäämiseksi ja uskomme sen syntyvän yhteistyön ja kumppanuuksien kautta.

Katri Vataja
Itlan toimitusjohtaja
maaliskuussa 2024

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

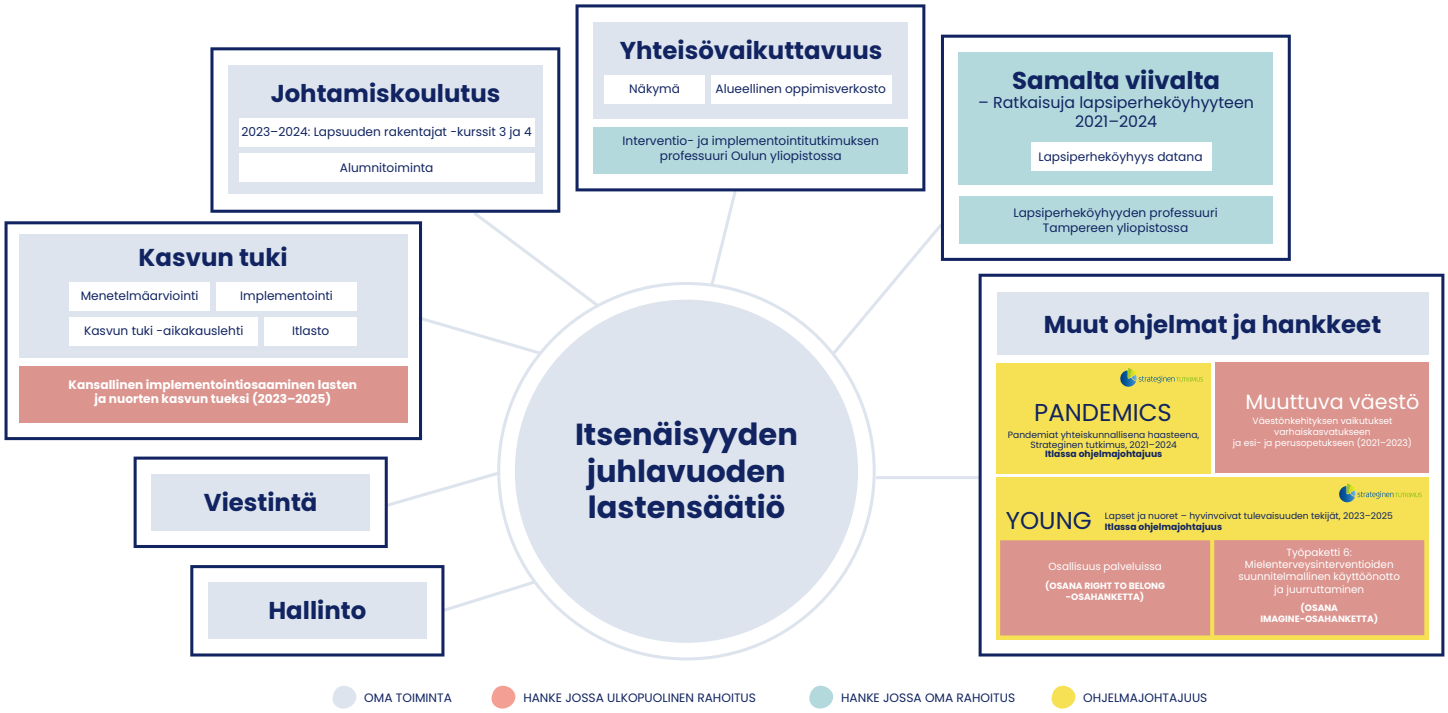

1.2 Toiminnan tarkoitus ja vaikuttavuus

Itla edistää ja tukee lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta. Itla on riippumaton sillanrakentaja tutkimuksen, käytännön ja päätöksenteon välillä.

Itlan strategiset tavoitteet ovat hyvinvointitiedon tuottaminen eri elämäntilanteissa olevista lapsista ja lapsiperheistä, konkreettisten ratkaisuesitysten esittäminen lasten hyvinvoinnin parantamiseksi sekä viestintä hyvinvointitiedosta ja ratkaisuista.

Itla asemoituu tutkimuksen ja käytännön kehittämistyön välimaastoon. Vaikutamme siihen, että palvelujärjestelmä voi tarjota lapsille, nuorille ja perheille oikean avun oikeaan aikaan. Perheiden auttaminen vaatii eri toimijoiden yhteistyötä. Toimimme sellaisen yhteistyön edistäjänä, mihin muilla toimijoilla ei välttämättä ole mahdollisuutta.

Suomalainen Tiedeakatemia on kuvannut Suomen tietopohjaisen päätöksenteon järjestelmän, jossa Itla sijoitetaan tiedevälittäjien joukkoon. Tämä vastaa hyvin näkemystämme siitä, miten voimme säätiönä edistää tutkimusperusteista päätöksentekoa ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta.

Itlalla on kahden strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittaman ohjelman ohjelmajohtajuus, ja Itla on kahdessa tutkimushankkeessa mukana. Strategisen tutkimuksen ohjelmissa etsitään ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin. Tärkeänä osana ohjelmissa on tiedontuottajien ja tiedon hyödyntäjien välinen yhteistyö, mikä on keskeistä myös kaikessa Itlan toiminnassa.

Itlan välineet hyvinvoinnin lisäämiseksi ja hyvän tulevaisuuden mahdollistamiseksi ovat tutkimustieto, sosiaaliset innovaatiot ja johtamisosaamisen kehittäminen. Itlan toiminnan kolme peruspilaria ovat yhteisövaikuttavuus, johtamiskoulutus ja Kasvun tuki -työ. Toiminnan vaikuttavuus syntyy siitä, että tutkitun tiedon avulla pystytään tarjoamaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukevia ratkaisuja. Tutkittu tieto ei yksin riitä, vaan tarvitaan välineitä ja osaamista toteuttaa tarvittavia muutoksia kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti käytännön työssä.

Yhteisövaikuttavuustyössä uudistamme palveluja systeemisesti, hyvän arjen ja resilienssin tukemisen lähtökohdista saumattomassa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Johtaminen taas on läpileikkaava lapsilähtöisen muutoksen mahdollistava tekijä. Kasvun tuki -työ, psykososiaalisten menetelmien arviointi ja implementoinnin tuki kansallisesti ja alueellisesti vastaa etenkin tiettyihin, tunnistettuihin haasteisiin, kuten lasten käytösongelmiin ja nuorten mielenterveyden haasteisiin. Samalta viivalta –ohjelma vahvistaa tutkimuspohjaista tietoperustaa toimista, joilla lapsiperheköyhyyttä voitaisiin vähentää. Itlan muut hankkeet kytkeytyvät näihin toimintoihin ja tuovat synergiaetuja.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia tukevien näyttöön perustuvien menetelmien implementointi on alue, jota kukaan muu ei yhtä vahvasti kehitä tällä hetkellä Suomessa. Itla on tuonut yhteisövaikuttavuusajattelua Suomeen ja tukee taustatukiorganisaationa sen juurtumista alueille. Johtamiskoulutus tavoittaa juuri nyt ne tahot, jotka uusilla hyvinvointialueilla rakentavat lasten, nuorten ja perheiden alueellisia palvelukokonaisuuksia.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Sidosryhmäselvitys 2023

Itlan vaikuttavuutta on tarkasteltu vuonna 2023 sidosryhmäselvityksen avulla. Selvityksen mukaan Itlan nähdään tekevän oikeita asioita. Itlan strateginen asemoituminen ja rooli osana lasten, nuorten ja perheiden kenttää nähdään pääsääntöisesti oikeanlaisena. Itla mielletään ennen kaikkea tiedontuottajaksi ja ainutlaatuiseksi systemaattisen toiminnan tekijäksi. Itlan roolia ja asemaa haastaa kuitenkin se, että keskeisten sidosryhmien ulkopuolella Itlaa ei välttämättä tunneta tai tunnisteta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin kentän toimijana tai toiminta ei ole entuudestaan tuttua. Itlan tekemä työ koetaan hyödylliseksi; ilman Itlaa Suomesta puuttuisi mm. verkostoja ylläpitävä toimija ja systemaattinen sekä pitkäjänteinen kehittäminen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämisen kentältä.

> *”Ennaltaehkäisevä ajattelu ja vaikuttavien menetelmien sekä vaikuttavuustiedon parissa systemaattisesti työskentely ovat erityisen tärkeitä.”*
>
> *–Sidosryhmäselvityksen vastaaja*

Itlan toiminnan vaikuttavuuden edellytykseksi nähdään kokonaisvaltainen pitkäjänteinen työote, johon sisältyy luotettava, tieteen eettisiä periaatteita noudattava ja avoin viestintä ja vuorovaikuttaminen. Myös ajankohtaisten aiheiden tutkiminen ja nostaminen yhteiskunnalliseen keskusteluun lisää vaikuttavuutta.

Kriittisiä tekijöitä sille, että Itla voi olla merkityksellinen ja vaikuttava toimija lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistäjänä tunnistettiin haastatteluissa useita. Toimintaan vaikuttavat esimerkiksi julkisten sosiaali- ja terveyspalveluiden kyky hyödyntää ja omaksua uusia toimintatapoja sekä yleisemmin tiedon hyödynnettävyys.

Haastatellut sidosryhmät arvioivat, että vaikuttavuuden edellytykset täyttyvät tällä hetkellä melko hyvin, erityisesti yhteistyön osalta.

Haastatellut sidosryhmät arvioivat, että vaikuttavuuden edellytykset täyttyvät tällä hetkellä melko hyvin, erityisesti yhteistyön osalta. Sosiaali- ja terveysalalla vaikuttavuus voisi olla vielä parempaa, joskin Itlan koetaan kehittyvän jatkuvasti tiedon hyödyntämisessä.

> *”Itla näyttäytyy ennen kaikkea lasten ja nuorten hyvinvointiin ja terveyteen liittyvänä yhteiskunnallisena tiedon tuottajana ja levittäjänä sekä tiedon yhteiskuntaan viejänä.”*
>
> *–Sidosryhmäselvityksen vastaaja*

Sidosryhmäselvityksessä nousi esiin myös toive aiempaa käytännönläheisempien toimintamuotojen lisäämisestä.

Itlan toimintaa ohjaavat lapsen oikeudet sekä osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteet. Tietoperustaisuus ja kansainvälisyys ovat toiminnan keskeisiä suuntaviivoja. Edistämme lapsen edun huomioimista päätöksenteossa ja lapsen oikeuksien toteutumista jokaisen lapsen kohdalla. Haluamme jatkossakin olla rakentamassa tulevaisuutta, jossa lasten oikeuksien huomioiminen, lapsilähtöinen toiminta ja aito lasten osallistaminen ovat päätöksenteon ja palvelutoiminnan valtavirtaa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.3 Kasvun tuki

Kasvun tuki -toiminta tarjoaa osaamista mielenterveyttä edistävien psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuuden arviointiin sekä suunnitelmalliseen käyttöönottoon ja juurruttamiseen eli implementointiin.

Kasvun tuen arvioinnin toimitus julkaisi kaksi uutta menetelmäarviota systemaattisina katsauksina. Arvioidut menetelmät olivat ProKoulu ja Nuorten Kompassi. Lisäksi toimitus pilotoi uutta arviointijärjestelmää ja järjesti kaksi arvioitsijakoulutusta, joista valmistui 19 uutta arvioitsijaa. Helsingin yliopiston Sote-maisteriohjelmassa psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuuden arviointia ja implementointia opetettiin myös tulevaisuuden soteammattilaisille.

Kasvun tuki -aikakauslehti siirtyi tiedelehtien Journal.fi-verkkoalustalle. Lehdestä ilmestyi kaksi numeroa ja yhteensä 24 juttua. Ensimmäinen lehti nousi Journal.fi-alustan luetumpien joukkoon kesäkuussa 2023.

Kolmivuotinen Kansallinen implementointiosaaminen lasten ja nuorten tueksi -hanke (Kasvun tuki KI) käynnistyi 31. maaliskuuta sosiaali- ja terveysministeriön kanssa järjestetyllä pyöreän pöydän keskustelulla ”Näytön paikka”. Keskustelussa pohdittiin, miten tutkimusnäyttö huomioidaan, kun valitaan käyttöön otettavaa terapeuttista menetelmää. Mielenterveystyön tutkimusperustaisuuden lisääminen vaatii pitkäjänteisyyttä ja yhteistyötä.

Hankkeen tavoitteena on edistää kansallisesti vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien implementointia. Vuoden aikana on kuvattu ensimmäistä kertaa Suomessa menetelmien adaptoinnin prosessi. Lisäksi on tunnistettu kansainvälisestä kirjallisuudesta prosessia tukevia mittareita ja työvälineitä, joiden arviointi ja pilotointi toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Hankkeessa on tehty kysely siitä, miten menetelmien seurantaa on toteutettu, esimerkiksi käytetäänkö toimenpidekoodeja tai kerätäänkö osaajarekistereitä. Kyselyn avulla kehitetään seurantatiedon tietorakenteita.

Suunnitelmallisen implementoinnin tueksi valmistui *Onnistu näyttöön perustuvien menetelmien implementoinnissa* –verkkokurssi. Käynnistimme viiden webinaarin sarjan *Vaikuttavat menetelmät käyttöön — näin onnistut johtamisessa*

19
koulutettua arvioitsijaa

34
sote-maisteriohjelman opiskelijaa

24
juttua Kasvun tuki -aikakauslehdessä

450
ilmoittautunutta osallistujaa Vaikuttavat menetelmät käyttöön -webinaarisarjassa

822
osallistujaa Mielenterveys oppimisympäristöissä -webinaarisarjassa

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

sekä järjestimme neljän webinaarin sarjan *Mielenterveys oppimisympäristöissä*.

Implementointioppaan uusittu painos ilmestyi 2023. Painettua opasta tilattiin Itlasta vuoden aikana 750 kappaletta.

Käynnistimme kaksi toimintamallien kehittämisprosessia. Ensimmäinen koskee tilanteita, joissa perheessä on sairautta. Toinen mielenterveyden joustavasti tehostuvaa tukea koulussa. Aloitimme kartoittamalla olemassa olevia menetelmiä ja toimintamalleja.

Yhteistyötä jatkettiin Turun Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen sekä kahden hollantilaisen yhteistyöprofessorin, Helen Riperin ja Pim Cuijpersin, kanssa. Yhdessä järjestettiin seminaari Tutkimuksesta käytäntöön – minkä tiedon perusteella valitsemme lasten ja perheiden vaikuttavia psykososiaalisia menetelmiä? Kasvun tuen ydintoimintoihin liittyvä kansainvälinen tiedonvaihto jatkui kolmessa eri verkostossa: Lapsen 1000 ensimmäistä päivää Pohjoismaissa (2023–2027), NordicDataPrev ja ESRII (European Society for Research on Internet Interventions).

Itlan Kasvun tuki on lapsia, nuoria ja perheitä tukevien psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuuden arvioinnin ja käyttöönoton pitkäjänteinen, tunnustettu asiantuntija. Kasvun tuki KI -hanke tuottaa uusia välineitä edistämään lasten ja nuorten yhdenvertaisuutta ja tarjoaa tukea vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien juurruttamiseksi koko palvelujärjestelmään. Menetelmien arviointiin ja käyttöönottoon liittyvä asiantuntemus erottaa Itlan muista lapsiperhetoimijoista ja vastaa hallitusohjelman vaikuttavuutta korostaviin linjauksiin.

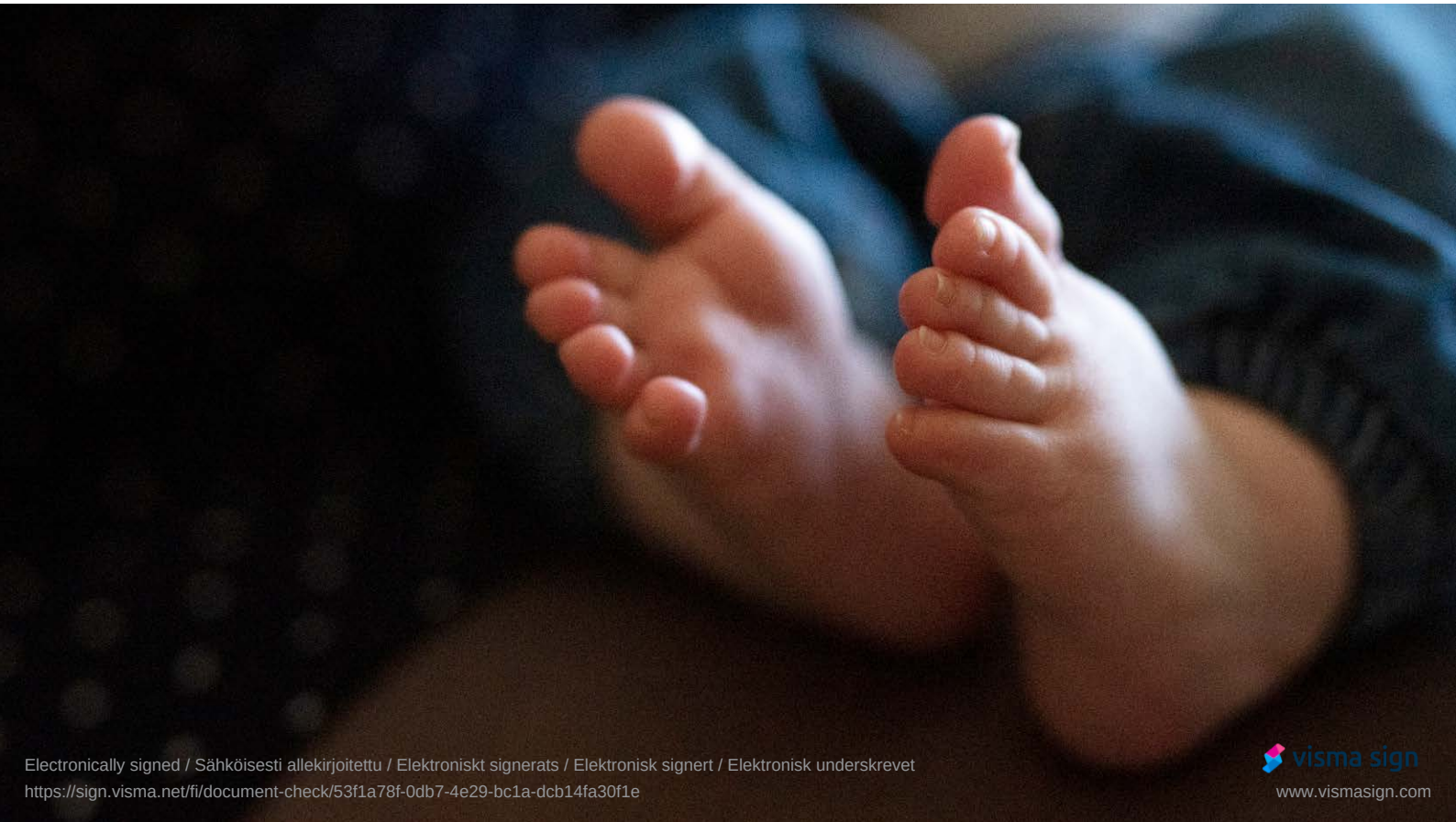

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

TRT-menetelmäästä apua ukrainalaispakolaisille

Teaching Recovery Techniques (TRT) -menetelmää hyödynnetään Suomessa sotaa paossa olevien ukrainalaislasten ja -nuorten auttamiseksi.

TEACHING RECOVERY TECHNIQUES (TRT) -menetelmä on tarkoitettu traumaattisille kokemuksille altistuneiden lasten ja nuorten tukemiseen. Menetelmä on arvioitu Kasvun tuessa, ja Itla kouluttaa ammattilaisia sen käyttöön.

Suomen Punaisen Ristin Nuorten turvatalot on Itlan yhteistyökumppani TRT-menetelmän juurruttamisessa. Itlan järjestämän koulutuksen käyneet Tampereen Nuorten turvatalon TRT-ryhmänvetäjät Jenna Kokkola ja Johanna Riiheläinen kertoivat kokemuksistaan menetelmän käytössä.

Sotatraumat oli heille aiheena uusi. TRT-menetelmä on kuitenkin osoittautunut toimivaksi.

– On ollut positiivista huomata, miten toimiva menetelmä on kokonaisuudessaan ollut. Sitä on ollut ilo vetää, kun on voinut olla täysin menetelmän takana, Johanna Riiheläinen toteaa.

Oireina välttelykäyttäytymistä sekä reagointia ääniin ja hajuihin

Ryhmiin osallistuneilla ukrainalaislapsilla ja -nuorilla oli monenlaisia sotakokemusten aiheuttamia oireita. Yleinen oire oli esimerkiksi välttelykäyttäytyminen, kuten pyrkimys vältellä tilannetta tai paikkaa, joka herättää sotaan liittyviä reaktioita. Yleistä oli myös voimakas reagointi ääniin ja hajuihin, jotka muistuttivat kokemuksista.

Kokemukset näkyivät lasten ja nuorten arjessa esimerkiksi tunnesäätelyn haasteina sekä nukkumis- ja keskittymisvaikeuksina. Oireet saattoivat ilmetä myös perheen sisäisinä jännitteinä ja puhumattomuutena lapsen ja vanhempien välillä. Lapset myös tuntuivat kantavan syyllisyyttä siitä, etteivät ole kotimaassa.

Normaalia elämää traumasta huolimatta

TRT-menetelmässä jokaisella kokoontumiskerralla on oma teemansa, johon liittyy omat keinonsa. Monissa harjoituksissa mielikuvitus on tärkeässä roolissa. Esimerkiksi tuoksujen tai äänten mieleen nostamia traumaattisia kokemuksia voi opetella hallitsemaan mielikuvituksen avulla.

Ryhmissä käytetään myös erilaisia kehollisia harjoituksia, kuten jännitys-rentoutus- ja hengitysharjoituksista. Vaikeita asioita käsitellään myös kirjoittamalla ja piirtämällä.

Harjoitusten tavoitteena on palauttaa lapsi tai nuori normaaliin arkeen. Jenna Kokkola kokee, että keinojen opettamisen lisäksi tärkeää on reaktioiden normalisoiminen.

– Reaktiot voivat tuntua aivan hulluilta, mutta ovat normaaleja psyykkisiä reaktioita asiaan, jonka nuori on kokenut.

Tärkeää on myös se, että opitaan itse hallitsemaan traumakokemusta.

– Koko elämästä voi tulla hallittavampaa ja riittävän hyvää traumasta huolimatta, Kokkola toteaa -– Traumahan ei kuitenkaan poistu, sitä ei pysty mihinkään hävittämään.

Pidempi versio artikkelista on julkaistu Kasvun tuki -lehden numerossa 2/2023

TRT-menetelmä auttaa traumoja kokeneita lapsia ja nuoria

- Teaching Recovery Techniques -menetelmä eli TRT-menetelmä on Children and War Foundation -säätiön kehittämä menetelmä, joka tarkoitettu traumaattisille kokemuksille altistuneiden lasten ja nuorten tukemiseen.
- TRT-menetelmä on arvioitu Kasvun tuessa 2020, ja sen näyttö arvioitiin vahvaksi.
- Itla on edistänyt menetelmän käyttöönottoa järjestämällä koulutuksia sekä kustantamalla työnohjausta koulutuksen käyneille ja menetelmään liittyvien materiaalien suomentamista. Tavoitteena on juurruttaa menetelmä käyttöön koko Suomessa.
- Vuonna 2022 Itla järjesti TRT-menetelmästä kaksi ammattilaisille tarkoitettua Poijulan pitämää ohjaajakoulutusta. Koulutuksiin osallistui kaikkiaan yli 60 ammattilaista.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.4 Yhteisövaikuttavuus

Yhteisövaikuttavuustyötä tehdään Alueellisen oppimisverkoston kanssa eri puolilla Suomea. Työ tähtää paikallisen palveluekosysteemin lapsi- ja perhelähtöiseen uudistumiseen. Yhteisövaikuttavuustyön sisällöllisenä tavoitteena on se, että kehitysympäristöt ja palvelut aktivoituvat oikeaan aikaan ja elämäntilanteeseen sopivalla tavalla ja tukevat lasten ja nuorten suotuisaa kasvua ja kehitystä. Toisena tavoitteena on tukea vanhemmuutta, jotta lasten, nuorten ja lapsiperheiden arki olisi haasteista huolimatta sujuvaa.

Alueellinen oppimisverkosto ja yhteisövaikuttavuustyö laajentuivat vuonna 2023 ja kattavat nyt viisi hyvinvointialuetta, joita ovat Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa ja Kanta-Häme. Alueet ovat sitoutuneet kehittämään lapsiperheiden palvelujärjestelmää yhteisövaikuttavuuden keinoin. Lisäksi yhteisövaikuttavuustyön ilmiökohtaisia aloitteita on käynnistynyt Vantaa-Keravan hyvinvointialueella (nuorisorikollisuus) ja Helsingissä (toisen asteen oppilaiden hyvinvointi).

Alueellisen oppimisverkoston ja tutkijaverkoston toiminnan tavoitteena on

- systeeminen sisältä päin nouseva pitkäkestoinen muutos
- paradigman muutos kohti uutta translationaalista työotetta hyödyntävää tutkimusta.

Vuonna 2023 lapsiperheiden palveluiden kehittäminen ja palveluiden integraatio tutkimusta hyödyntäen on edennyt kaikilla Itlan yhteistyöalueilla.

Yhteisövaikuttavuustyön rakenteissa on vahvistettu perhekeskustoimintamallin ja yhteisövaikuttavuustyön yhdyspintoja. Yhteistyöalueilla hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin toimijat ovat organisoituneet paikallisten ratkaisujen mukaisiksi johtoryhmiksi. Johtoryhmät tarjoavat alustan perhekeskusajattelun edellyttämälle yhteistoiminnalle ja yhteisövaikuttavuuden perusperiaatteiden toteuttamiselle yhteisövaikuttavuustyön johtamisen, kehittämisen ja käytännön työn rakenteiden muodostumiseksi.

Itla järjesti yhteisövaikuttavuustyön koulutuksia kolme kertaa kuukaudessa läpi vuoden. Luennot keräsivät yhteensä tuhansia osallistujia, ja ne järjestettiin yhteisövaikuttavuustyön kehittämisen tueksi.

Loppuvuodesta 2023 aloitettiin yhteisövaikuttavuustyön uuden yhteisen Itlan verkkosivun yhteyteen tulevan oppimisalustan konseptointi ja rakentaminen. Alustan tavoitteena on tulevaisuudessa vastata yhteistyöalueiden kehittäjien ja kaikkien yhteisövaikuttavuustyöstä kiinnostuneiden tiedollisiin ja viestinnällisiin tarpeisiin. Työstä viestimisen vahvistamiseksi syksyllä julkaistiin ensimmäistä kertaa myös uutiskirje 'Yhteisövaikuttavuustyön uutisia'.

- Yhteisövaikuttavuustyöhön liittyi kolme uutta hyvinvointialuetta: Pirha, Oma-Häme ja Pohde
- Kaksi kaupunkia, Helsinki ja Vantaa, sekä Harrastamisen Suomen mallia suurissa kaupungeissa kehittävä hanke soveltavat yhteisövaikuttavuustyön viitekehystä ajankohtaisiin ilmiöihin ja kehittämiseen
- Yhteisövaikuttavuustyön uutisia –uutiskirje näki päivänvalon
- Tutkimusverkostossa julkaistiin 15 tutkimusta ja tutkimustuloksia integroitiin osaksi kehittämistyötä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

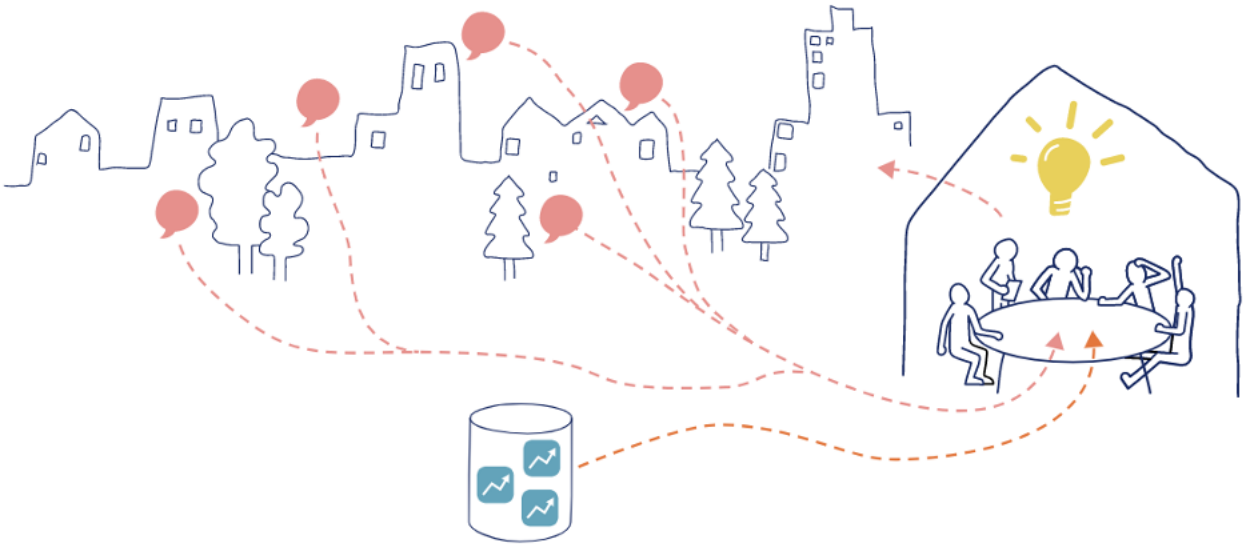

Näkymä-työkalu tilannekuvan luomiseksi

Digitaalinen Näkymä-tilannekuvatyökalu tukee yhteisövaikuttavuustyötä ja Itlan yhteistyöalueita lapsiperheiden palvelutarpeiden ennakoinnissa ja tiedolla johtamisessa. Näkymän kehittäminen on jatkunut yhteistyössä Hahmota Oy:n ja VXT Research Oy:n kanssa. Näkymän toiminnallisuuksia on parannettu muun muassa tekoälyavusteisen semanttisen haun osalta.

Vuoden 2023 aikana Näkymä otettiin käyttöön Tampereella kaikilla viidellä perhekeskusalueella. Näkymän laajempaa käyttöönottoa on valmisteltu myös muilla yhteisövaikuttavuustyön alueilla. Näkymä-työkalun kehittämisestä kirjoitettu design-artikkeli valmistui joulukuussa 2023 ja se julkaistaan International Journal of Innovation and Technology Management -lehdessä vuoden 2024 alussa.

Pulmasta pilottiin puolessa vuodessa

KESKI-POHJANMAALLA SOITEN HYVINVOINTIALUEELLA lasten aggressiivinen käytös kouluissa nousi esiin sivistys- ja sotetoimijoiden yhteisessä johtoryhmässä. Ilmiön tunnistamisen jälkeen ratkaisuksi kehitettiin Itlan ja Oulun yliopiston tuella lasten ja nuorten joustavasti tehostuvan tuen malli. Prosessi alkoi keväthankien aikaan ja eteni pilotiksi jo seuraavan syksynä.

Ilmiöön havahduttiin, kun opettajat alkoivat kirjata lasten haastavasta käytöksestä yhä enemmän ilmoituksia, jotka työllistivät samalla myös sosiaalipalveluita. Selvisi, että opettajat tarvitsivat uusia työkaluja oppilaiden kohtaamiseen, ja koulujen sekä sotepalveluiden yhteistyötä oli kehitettävä. Osa ratkaisua oli Itlan Kasvun tuessa vaikuttavaksi arvioitu TCM-ryhmänhallintamenetelmä. Prosessi oli nopea: ilmiö nousi esiin maaliskuussa ja syksyllä menetelmä pilotoitiin kouluissa. Sittemmin ratkaisu on laajennut koko hyvinvointialueelle.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.5 Johtamiskoulutus

Yhteiskunnallisen muutoksen tekeminen edellyttää pitkäjänteisyyttä, erilaisten toimijoiden mukaan ottamista, yhdessä oppimista ja toimijuuden ottamista. Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutukset on avainhenkilöille suunnattu yhteiskunnallisen muutoksen tekemisen väline. Lapsilähtöisyys palveluissa ja päätöksenteossa edellyttää siirtymää organisaatio- ja ammattikuntakohtaisuudesta yhdessä tekemiseen.

Itlan vuoden kestävät valmennukselliset koulutukset lomittuvat arjen työhön ja antavat teoreettisia, käytännöllisiä ja menetelmällisiä johtamisvalmiuksia. Itla vaikuttaa niillä vaikutetaan lapsimyönteisen yhteiskunnan aktiiviseen rakentamiseen eri sektorien yhteistyönä.

Syyskuussa 2023 alkanut Lapsuuden rakentajat -kurssi 3 kokosi yhteen juuri työnsä aloittaneiden hyvinvointialueiden toimiala- ja palvelujohtajia sekä kaupunkien sivistys- ja hyvinvointijohtajia, eli niitä tahoja, jotka uudessa hallinnollisessa tilanteessa rakentavat lasten, nuorten ja perheiden alueellisia palvelukokonaisuuksia.

- **Johtamistaidon merkityksen esille nostaminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteisiin vastaamisessa toi Itlalle positiivista mainetta ja huomiota.**
- **Itla tuki hyvinvointialueuudistusta kokoamalla Lapsuuden rakentajat -kurssille 3 tahoja, jotka rakentavat lasten, nuorten ja perheiden alueellisia palvelukokonaisuuksia.**
- **Lapsuuden rakentajat -alumniverkoston toiminta käynnistyi.**

Vuoden aikana valittiin osallistujat Lapsuuden rakentajat -kurssi 4:lle, joka on suunnattu tulevaisuuden johtamispotentiaalin kasvattamiseen. Kiinnostus potentiaalikoulutusta kohtaan oli erittäin suurta valtion, hyvinvointialueiden, kaupunkien, järjestöjen ja yritysten tulevaisuuden johtajien keskuudessa. Pystyimme ottamaan 30 prosenttia hakijoista koulutukseen. Neljäs kurssi aloittaa vuoden 2024 alussa. Potentiaalikoulutukseen osallistujat ovat lasten ja lapsiperheiden hyvän tulevaisuuden rakentajia.

Vuonna 2023 käynnistyi myös Lapsuuden rakentajat -alumnitoiminta. Itlan näkökulmasta on arvokasta, että merkittävä osa keskeisistä lapsi- ja perhepoliittisista toimijoista kuuluu koulutuksen alumneihin. Uusien koulutusten myötä alumniverkosto laajenee lisää, ja sillä on edellytykset kasvaa lasten ja nuorten hyvinvoinnin kysymysten kannalta tärkeäksi yhteydenpito- ja vaikuttamisalustaksi Suomessa.

Johtamisen ja johtamistaidon merkityksen esille nostaminen lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteisiin vastaamisessa on tuonut Itlalle positiivista mainetta ja huomiota. Vuoden 2023 aikana puheenvuoroja aiheesta on käyty pitämässä sote- ja sivistystoimien tilaisuuksissa runsaasti, ja Itlalle on esitetty useita kumppanuustiedusteluja tulevaisuuden koulutusyhteistyöstä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk undertecknad
https://sign.visma.net/fi/document-check/5...
visma sign
www.vismasign.com

”Paras johtamiskoulutus”

– Lapsuuden rakentajat -koulutuksesta eväitä systeemiseen johtamiseen

Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutusten tavoitteena ovat lasten, nuorten ja perheiden tarpeista lähtevät palvelut. Sosiaalipalveluiden toimialuejohtaja Maria Päivänen sai koulutuksesta keinoja systeemisen näkökulman hyödyntämiseen hyvinvointialueella.

ITLA JÄRJESTÄÄ Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutuksia, joiden tarkoituksena on auttaa hyvinvointialojen johtoa rakentamaan palveluja lasten, nuorten ja perheiden tarpeiden pohjalta. Koulutusten tavoitteena on johtajuus, joka auttaa toimijoita ylittämään sektorirajoja, organisoitumaan ketterästi sekä rakentamaan luottamusta ja osallisuutta.

Sosiaalipalvelujen toimialuejohtaja **Maria Päivänen** Pirkanmaan hyvinvointialueelta osallistui toiseen johtamiskoulutukseen vuonna 2022. Hän nostaa Lapsuuden rakentajat -koulutuksen jopa muiden käymiensä johtamiskoulutusten yläpuolelle.

– Olen käynyt erilaisia johtamiskoulutuksia, mutta koen, että Lapsuuden rakentajat -koulutus on ollut paras johtamiskoulutus, Päivänen sanoo. – Toki se myös tuki aiempia koulutuksia.

Koulutusmateriaalit yhä käytössä

Päivänen on hyödyntänyt koulutuksen oppeja kolmella tavalla: palaamalla sen materiaaleihin, käyttämällä koulutuksen metodeja omassa toiminnassaan sekä tuomalla systeemisen johtamisen ajattelua omaan työhön ja laajemmin hyvinvointialueen rakentamiseen.

– Olen palannut jälkeenpäin koulutuksen materiaaleihin monesti. Niissä oli hyviä huomioita esimerkiksi siitä, miten erilaiselta maailma näyttää eri perspektiiveistä katsottuna.

Koulutuksen suurimmaksi ansioksi Päivänen katsoo sen, että opetuksessa käytettiin osallistamista, keskustelua ja erilaisia menetelmiä. Koulutuksessa opittuja metodeja hän on käyttänyt niin työssä kuin vapaa-ajalla.

– Olen hyödyntänyt menetelmiä, joissa asioita työstetään ryhmissä, työelämässä ja jonkin verran myös harrastustoiminnassa kuntapolitiikassa, Päivänen kertoo.

Punaisena lankana systeeminen johtaminen

Koulutuksen punaiseksi langaksi Päivänen kokee systeemisen johtamisen. Systeemisessä johtamisessa huomioidaan kokonaisuus ja sen muodostamien osien tarpeet.

– Systeemisen johtamisen ajatus on lähellä sydäntäni, ja haluaisin tuoda sen näkökulmaa hyvinvointialueelle, Päivänen kertoo.

– Juuri sen vuoksi käyn aina välillä katsomassa koulutuksen materiaaleja: Niistä saan sanoitusta systeemiseen johtamiseen, dialogiseen kulttuuriin, osallisuuteen ja osallistamiseen. Niistä löydän keinot välittää sanomaa eteenpäin niin, että vastaanottaja ymmärtää, miten tärkeästä asiasta on kyse.

Lapsinäkökulmalla kohti parempia palveluja

Lapsuuden rakentajat -koulutuksissa perehdytään ihmislähtöiseen johtamiseen, metataitojen, kuten ajattelu-, tunne- ja vuorovaikutustaitojen, sekä osallisuuden ja uudistamiskyvyn vahvistamiseen johtamisessa ja sektorit ylittävän toiminnan rakentamiseen.

Päämääränä on hyvinvointijohtaminen, jossa toimintaa ja palveluja rakennetaan lasten, nuorten ja perheiden tarpeista käsin. Vaikka Päivänen työskentelee nykyisin aikuisille suunnattujen palveluiden parissa, näkee hän koulutuksen lapsinäkökulman tärkeänä.

– On tärkeää huomioida, kenen näkökulmasta asiaa katsotaan. Kun rakennetaan palvelujärjestelmää, parhaimmat ratkaisut löytyvät, kun katsotaan asiakkaiden näkökulmasta ja mietitään, miten palvelu toimisi heille parhaiten.

Toimivilla aikuisten palveluilla rakennetaan hyvää kasvuympäristöä myös lapsille ja nuorille.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.6 Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen

Samalta viivalta -ohjelman (2021–2024) tavoitteena on selvittää lapsiperheköyhyyden tila Suomessa, tunnistaa vaikuttavia toimia lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi sekä vauhdittaa aiheen tutkimus- ja vaikuttamistoimintaa.

Vuonna 2023 ohjelmassa on tutkittu muun muassa toimeentulotuelle siirtymisestä aiheutuvia sosiaali- ja terveyskustannuksia lapsiperheille, toimeentulotuen saannin yhteyttä lasten suunterveyteen, tapoja muuttaa lapsilisäjärjestelmää, sosiaaliturvan köyhyyttä vähentävää vaikutusta monilapsisilla perheillä sekä teetetty London School of Economicsilta selvitys kansainvälisistä ratkaisuista lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi.

Vuonna 2023 alkaneessa LAPSOSET-hankkeessa tuotamme yhdessä Kelan tutkimusyksikön kanssa uutta tietoa siitä, miten pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa voisi parantaa. Hanke toimii VN-Teas-rahoituksella.

Jatkokehitimme ja päivitimme vuonna 2022 lanseeratun Lapsiperheköyhyys datana -sivuston sisältöjä. Canberran yliopiston kanssa toteutettiin laaja osallistavan mallintamisen kokeilu nuorten pitkittyneen köyhyyden vähentämiseksi.

Aloitimme yhteistyön Nuorisotutkimusseuran kanssa nuorisorikollisuutta tutkivassa hankkeessa, jossa on mukana Tampereen, Oulun ja Vantaan kaupungit sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Ensimmäisen vaiheen katsaus valmistui vuoden 2023 lopussa. Itla on osaltaan tukemassa sitä, että ajankohtaisesta aiheesta saadaan välitettyä tutkittua tietoa päättäjille ja laajemmalle yleisölle.

Samalta viivalta Oulu -kokeilu

Yhdessä Oulun kaupungin kanssa aloitimme Samalta viivalta Oulu -kokeilun, jossa kehitetään uudenlaista yhteisövaikuttavuuteen perustuvaa toimintamallia vähävaraisten perheiden lasten pärjäävyyden lisäämiseksi ja hyvän arjen vahvistamiseksi vapaa-ajan toimintoja aktivoimalla. Vuonna 2023 kehitettiin mallin toimintaperiaatteita, tehtiin kokeilua tutuksi Oulussa ja hankittiin paikallisia yhteistyökumppaneita. Kokeilun myötä yhä useampi toimija aikuisten palveluissa ottaa puheeksi asiakkaan lapset.

Valoisat-ryhmä

Vuoden 2022 keväällä aloittanut nuorten kokemusvaikuttajien Valoisat-ryhmä osallistuu Samalta viivalta -ohjelman vaikuttamistoimintaan, tutkimuksen tekoon ja tutkimuksen ohjaukseen. Vuoden 2023 aikana työn pääpaino on ollut köyhyydessä pärjäämiseen liittyvän kanssatutkimuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Itla ja Valoisat-ryhmä liittyi mukaan Nordforsk-hankkeeseen, jossa tutkitaan lasten ja nuorten hyvinvointia koronapandemian jälkeen Pohjoismaissa. Itla jakaa hankkeessa kokemuksia osallistavasta kanssatutkijuudesta ja Valoisat-ryhmän toiminnasta.

Vuoden 2023 syksyllä aloitimme Itlassa SISU mikrosimulointimallin käy-

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

tön. SISU:n käyttöönotto tuo Itlalle valmiuden tarkastella sosiaaliturvaetuuksiin ja verotuksiin tehtävien muutosten köyhyysvaikutuksia. Mallin avulla Itlalla on mahdollisuus tuottaa simuloitua tietoa, jota vain harvat tutkijat Suomessa tänä päivänä tuottavat ja jolle virkamiehillä on käyttöä eri vaihtoehtoja punnittaessa.

Samalta viivalta -ohjelman tutkimukset ylittivät uutiskynnyksen useasti ja tuottivat suurimman osan Itlan mediaosumista. Etenkin Itlan lapsilisämalli herätti median kiinnostuksen, ja aiheesta uutisoivat muun muassa Yle, Helsingin sanomat, Iltalehti ja useat maakuntalehdet. Lisäksi ohjelman asiantuntijoita kutsuttiin puhumaan moniin tapahtumiin, kuten köyhyyttä käsitteleviin tilaisuuksiin eduskunnassa, ihmisoikeusvaltuuskunnassa ja lapsiasianeuvottelukunnassa.

- Samalta viivalta tuotti 13 tutkimusta lapsiperheköyhyyden syistä ja seurauksista
- Kokeilu lapsiperheköyhyyden negatiivisten vaikutusten ehkäisemiseksi systeemisesti käynnistyi
- Valoisat-ryhmän kanssatutkijuuskokeilu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuustyö käynnistyi.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Miten lapsiperheköyhyyttä voidaan vähentää?

Tutkimuksen avulla ratkaisujen äärelle

Tutkimus Samalta viivalta -ohjelmassa keskittyy löytämään konkreettisia ratkaisuja lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi. Vuonna 2023 ohjelmassa toteutettiin 13 tutkimusta lapsiperheköyhyyden syistä, seurauksista ja ratkaisuista.

MITEN LAPSILISÄJÄRJESTELMÄÄ voisi muokata, jotta se tukisi paremmin perheiden toimeentuloa ja vähentäisi lapsiköyhyyttä? Samalta viivalta -ohjelman tutkimuksen perusteella ehdotettiin, että alle 3-vuotiaille maksettaisiin korotettua lapsilisää ja lapsilisä ulotettaisiin myös 17-vuotiaisiin nuoriin. Uutismedioissa ja sosiaalisessa mediassa huomiota herätti erityisesti ehdotus lapsilisän maksamisesta nuorelle itselleen 15 ikävuodesta alkaen.

Kansainvälinen näkökulma lapsiperheköyhyyden vähentämiseen

Sosiaaliturva ja vanhempien työllisyys ovat keskeisessä asemassa lapsiperheköyhyyden vähentämisessä. Koska lapsiperheköyhyys on kompleksinen ongelma, sen ratkaisemisessa on tärkeää keskittyä myös muihin tekijöihin, kuten osallisuuteen ja elämänlaatuun.

Näitä tekijöitä ja muissa maissa tehokkaiksi havaittuja toimia lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi tarkasteltiin Itlan London School of Economicsilta tilaamassa raportissa. Raportissa tarkasteltiin toimia, joiden on muissa maissa havaittu olleen tehokkaita lapsiperheköyhyyden vähentämisessä. Raportissa esitettiin, että Suomessa voisi kiinnittää huomiota ylivelkaantuneiden lapsiperheiden kevytkonkurssimenettelyyn sekä elatustukeen, jotta se tukisi tehokkaasti lapsiperheköyhyyden vähentämistä.

Lisää tietoa ylisukupolvisuuden syistä

Samalta viivalta -ohjelman viimeisenä vuotena 2024 tutkimuksessa keskitytään toimiin, joilla voidaan vähentää lapsiperheköyhyyttä. Syksyllä julkaistava Itlan toinen London School Economicsilla teettämä raportti kokoaa tutkimusnäyttöä köyhyyden ylisukupolvisuuden syistä.

Niin ikään syksyllä julkaistavan VN-Teas-rahoitteisen LAPSOSET-hankkeen loppuraportti tarjoaa ratkaisuja lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi sosiaaliturvan avulla.

Sosiaaliturva ja vanhempien työllisyys ovat keskeisessä asemassa lapsiperheköyhyyden vähentämisessä.

Haaste päättäjille pohtia ratkaisuja

Nuorista kokemusvaikuttajista koostuva **Valoisat**-ryhmä on ollut kiinteä osa Samalta viivalta -ohjelman toimintaa. Valoisat-ryhmä on pyrkinyt valaisemaan lapsiperheköyhyyttä ilmiönä ja aktivoimaan yhteiskunnallista keskustelua aiheesta. Vuoden 2023 alussa ryhmä suunnitteli ja toteutti yhteistyössä RARE Median kanssa sosiaalisen median kampanjan, jossa he haastoivat päättäjiä pohtimaan ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen.

Osana kampanjaa toteutettiin myös laajalle yleisölle suunnattu Kokemuksia lapsiperheköyhyydestä -postaussarja RAREn TikTokissa ja Itlan ja RAREn Instagramissa. Postauksien avulla haluttiin kutsua ihmisiä mukaan keskustelemaan köyhyydestä ilmiönä ja jakamaan kokemuksia. Tavoitteena oli vaikuttaa köyhyyspuheen sävyyn ja vähentää köyhyyteen liittyvää stigmaa ja häpeää yhteiskunnassa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.7 Hankkeet

Strategisen tutkimuksen neuvoston PANDEMICS- ja YOUNG-ohjelmien ohjelmajohtajuudet

Strategisen tutkimuksen ohjelmissa etsitään monitieteiseen tutkimukseen perustuvia ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin. Tärkeänä osana ohjelmissa on tiedontuottajien ja tiedon hyödyntäjien välinen yhteistyö. Itlan tavoite toimia sillanrakentajana, koollekutsujana ja tiedon syntetisoijana lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien päätöksentekijöiden, tutkimusyhteisöjen ja ammattilaisten välillä on luonteva tausta strategiselle tutkimukselle Itlassa. Itla tarjoaa ohjelmajohtajan työlle monipuoliset yhteiskunnallisen vaikuttamisen verkostot.

PANDEMICS-ohjelmassa (2021–2024) keskitytään pandemioiden aiheuttamiin kriiseihin ja niiden laajamittaisiin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. YOUNG-ohjelmassa (2022–2028) etsitään tutkimuksen avulla ratkaisuja, joilla turvata lasten ja nuorten yhtäläiset mahdollisuudet hyvään elämään sekä turvalliseen kasvuun ja kehitykseen. Ohjelmajohtaja suunnittelee ja johtaa ohjelman yhteiskunnallista vaikuttavuustyötä.

PANDEMICS-ohjelmassa vaikuttavuustoiminta keskittyi ministeriödialogeihin (STM ja VM) sekä hallitusohjelmaan vaikuttamiseen muun muassa laatimalla Koronapandemian opit tuleviin kriiseihin varautumiseen ja kriisien hallintaan -tietokooste. Lokakuussa 2023 järjestettiin yhteistyössä MTV:n kanssa Kriisinkestävä Suomi -tilaisuus, joka sai laajasti näkyvyyttä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Vaikuttamistyön tulokseksi voidaan lukea hallitusohjelmakirjaus valtioneuvoston kanslian toimesta toteutettavasta laajasta, ulkopuolisesta tutkimushankkeesta koronakriisin opetuksista, joka toteutetaan 2024–2025.

PANDEMICS ja Itla järjestivät SuomiAreenassa paneelikeskustelun Luonto takaisin kaupunkiin – Miten rakennamme terveyttä ja hyvinvointia edistävän elinympäristön tuleville sukupolville?

YOUNG-ohjelman vaikuttavuustoiminnan rakentaminen käynnistyi tammikuussa 2023. Syyskuussa 2023 järjestettiin Itlassa Tutkimus, toivo ja toimijuus -sidosryhmätilaisuus, johon osallistui yli 100 yhteistyökumppania.

Mielen hyvinvoinnin kohentaminen keinona lisätä nuorten osallisuutta (IMAGINE)

Imagine-hankkeen Itlan toteuttamassa työpaketissa tavoitteena on ensimmäisessä vaiheessa (2023–2025) tunnistaa vuorovaikutusohjannan (Interpersonal Counseling, IPC-N) implementointiin vaikuttavia tekijöitä palvelujärjestelmän eri tasoilla. Tavoitteena on, että tutkimustulokset hyödyttävät myös muita menetelmiä implementoinnin suunnittelussa. Vuorovaikutusohjanta on strukturoitu menetelmä nuorten masennusoireisiin. Menetelmään on koulutettu opiskeluhuollon ammattilaisia vuodesta 2020 alkaen (n. 1700 valmistunutta).

Tutkimuksessa on haastateltu implementoinnin avainhenkilöitä kansalliselta tasolta, yliopistosairaaloista, hyvinvointialueilta ja opiskeluhuollosta (aineistonkeruu käynnissä). Lisäksi on kerätty kirjallisia dokumentteja vuorovaikutusohjannan käyttöönotosta Suomessa.

Implementointitutkimuksen alustavien tulosten mukaan toimijat suhtautuivat nuorten vuorovaikutusohjantaan pääosin myönteisesti. Vaikka käyttöönottoa tuettiin kansallisella rahoituksella, hankepohjainen rahoitus on haastanut pitkäjänteistä kehittämistä. Valmisteluvaiheen tiukka aloitusaikataulu oli haastava hyvinvointialueiden toimijoille. Menetelmän implementointia (esim. koulutukset ja koordinaatiorakenteet) on toteutettu alueilla eri tavoin, mikä on hidastanut hyvien käytäntöjen jakamista, yhteistyötä ja kansallista seurantaa.

Osallisuus palveluissa (Services to belong)

Hankkeessa tutkitaan ja kehitetään palveluja yksinäisyyttä ja sosiaalista ulossulkemista kokeville lapsille ja nuorille. Itlan toteuttama Osallisuus palveluissa-hanke on yksi Oikeus osallisuuteen: Yksinäisyyden ja ostrakismin vähentäminen lapsuudessa ja nuoruudessa -tutkimuskonsortion viidestä työpaketista. Hanketta rahoittaa strategisen tutkimuksen neuvosto ja se on osa YOUNG-ohjelmaa.

Tutkimushankkeessa kerättiin ja hyödynnettiin laajaa aineistoa, joka koostuu Mannerheimin Lastensuojeluliiton Nuortennetti-keskusteluaineistosta, lastensuojeluyksikön havainnoinnista, kyselystä ja haastatteluista, kuntien sivistys- ja nuorisopalveluiden toimialojen haastatteluista, hyvinvointialueiden ja kansallisen tason haastatteluista sekä digitaalisesta aivoriihestä yläkoululaisilla.

Tutkimuksen yhtenä tavoitteena on yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Tutkimuksesta ja sen alustavista tuloksista on kerrottu eri tilaisuuksissa ja osallistuttu yhteiskunnalliseen keskusteluun esimerkiksi Opetushallituksen järjestämissä pyöreissä pöydissä. Lisäksi tutkimushankkeessa on tehty yhteiskehittämistä Helsingin kaupungin nuorisotoimen kanssa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Muuttuva väestö - Väestökehityksen vaikutukset varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen

Muuttuva väestö -hankkeessa tarkasteltiin monitieteisesti väestönmuutoksen vaikutuksia varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen. Hankkeessa toteutettiin asiantuntijapaneeli (n. 40 osallistujaa) väestönmuutoksen vaikutuksista sivistyksellisen tasa-arvon tulevaisuuteen delfoi-menetelmällä.

Tutkimushanke osoitti, että väestönmuutoksen vuoksi ennakointi ja lasten kuuleminen on jatkossa tärkeää kunnissa. Hankkeessa laadittiin laatukriteeristö lasten ja nuorten kuulemiseen päätöksenteossa sekä kunnille uudenlaisia indikaattoreita väestönmuutoksen seurantaan.

Tutkimushanke osoitti, että väestönmuutoksen vuoksi ennakointi ja lasten kuuleminen on jatkossa tärkeää kunnissa.

Tutkimushankkeen väliraportti julkaistiin helmikuussa ja loppuraportti marraskuussa 2023. Hankkeessa on julkaistu myös viisiosainen blogisarja sekä Lasten kuulemisen käsikirja.

Tutkimushanke oli opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama ja osa Oikeus oppia -kehittämisohjelmaa. Tutkimuksen toteuttivat Itla, Helsingin yliopisto ja Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI. Hanke päättyi vuoden 2023 lopussa.

Kuka huomaa yksinäisen lapsen?

LASTEN JA NUORTEN YKSINÄISYYDEN ja eristäytyneisyyden kokemukset korostuivat koronavuosina. Arki on palautunut jokseenkin ennalleen, mutta yksinäisyyden tunteet ovat edelleen läsnä. Tiedämme toistaiseksi vähän siitä, millä tavalla Suomen palvelujärjestelmässä tunnistetaan lasten ja nuorten yksinäisyyttä tai onnistutaan auttamaan yksinäisyyttä ja sosiaalista ulossulkemista kokevia lapsia ja nuoria.

Itla johtaa ja toteuttaa Osallisuus palveluissa (Services to belong) -työpakettia, jossa tutkitaan lasten ja nuorten yksinäisyyden ja sosiaalisen ulossulkemisen tunnistamista palveluissa ja sitä, kuinka lasten ja nuorten näkemykset huomioidaan palveluiden kehittämisessä. Tutkimuksen keskeisessä asemassa on lasten ja nuorten kuuleminen, jotta eri palveluissa voidaan aidosti auttaa lapsia ja nuoria.

Tutkimuksen keskeisessä asemassa on lasten ja nuorten kuuleminen, jotta eri palveluissa voidaan aidosti auttaa lapsia ja nuoria.

Osallisuus palveluissa on osa Turun yliopiston johtamaa Oikeus osallisuuteen: Yksinäisyyden ja ostrakismin vähentäminen lapsuudessa ja nuoruudessa (Right to belong) -konsortiota. Right to belong -konsortio on osa strategisen tutkimuksen YOUNG-ohjelmaa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

1.8 Viestintä ja tapahtumat

Julkaisimme keväällä 2023 eduskuntavaalien alla päättäjille suunnatut viestit lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi ja nuorten mielenterveyden tukemiseksi. Viestit julkaistiin sekä videoina että blogina Itlan verkkosivulla.

Lapsiperheköyhyyden ja mielenterveyden teemat olivat esillä läpi vuoden. Etenkin Samalta viivalta – ratkaisuja lapsiperheköyhyyteen -ohjelman laskelmat lapsilisistä herättivät median kiinnostuksen. Itlan selvityksiin viitattiin syksyn 2023 aikana myös useissa hallituksen lainsäädäntömuutoksia koskevissa lausunnoissa.

Yhteensä Itla oli verkkomediassa esillä 117 kertaa. Lisäksi Itlan julkaisuihin viitattiin erilaisissa lausunnoissa 15 kertaa, kuten lapsiasiavaltuutetun lausunnossa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta. Muita mediassa esiin nostettuja aiheita olivat kansanedustajien nimitykset Itlan valtuuskuntaan, Itlan toimitusjohtajan vaihdos ja opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus viiden suuren kaupungin Harrastamisen Suomen mallin hankkeelle, jossa Itla on mukana.

Itla antoi vuoden 2023 aikana kolme lausuntoa.

Vuoden 2023 aikana tehtiin Itlan verkkosivu-uudistus ja uusi sivusto julkaistiin tammikuussa 2024.

Itla on mukana lapsen oikeuksien viestintäverkostossa ja osallistui lapsen oikeuden viestintään sosiaalisessa mediassa. Vuoden teemana oli lapsen oikeus hyvinvointiin. Itla oli mukana myös säätiöpäivän säätiötekoja-kampanjassa, jossa nostimme esiin Samalta viivalta -ohjelman tuottamaa ajankohtaista tutkimustietoa lapsiperheköyhyydestä sekä Kasvun tuki -aikakauslehdessä julkaistuja artikkeleita.

6
julkaisua

30
uutista

16
blogia

11
jaksoa Lapsuuden rakentajat -podcastia ja yksi Triangeli-keskustelu

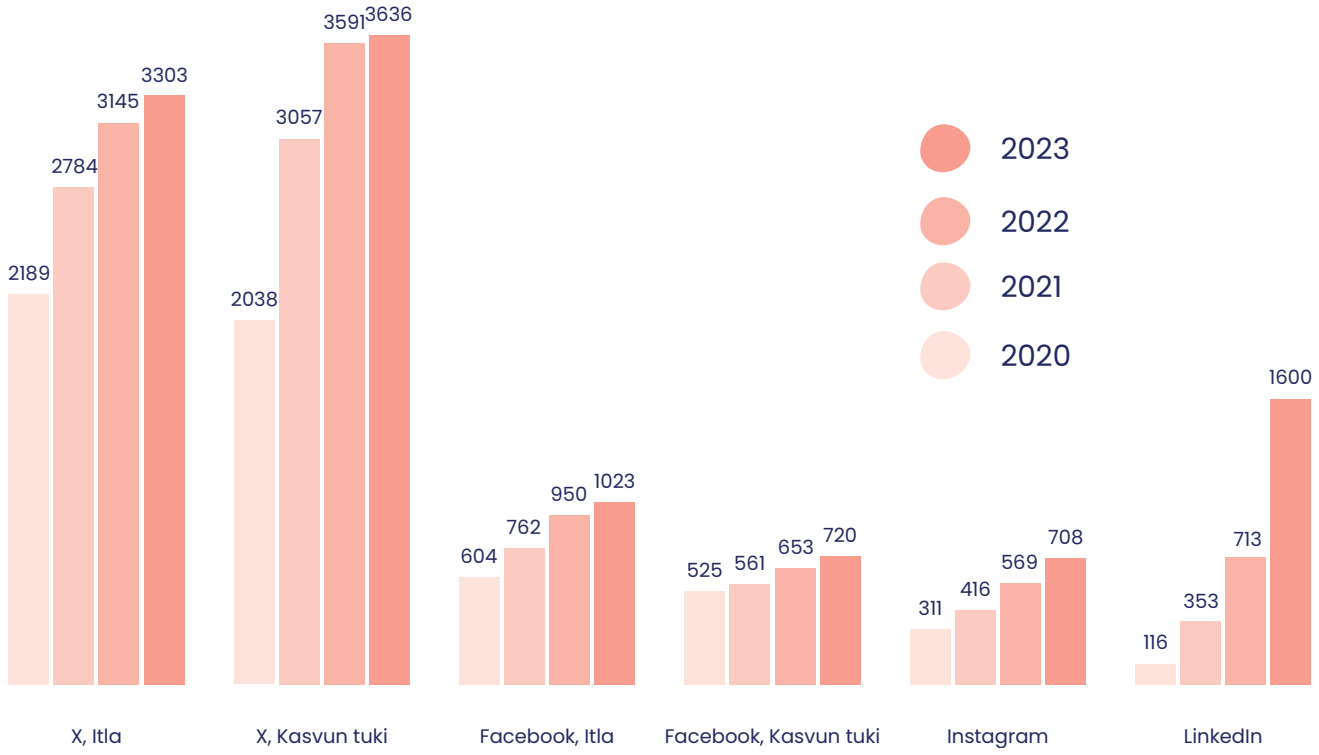

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Tapahtumat

Vuoden 2023 aikana Itla järjesti 20 tapahtumaa joko verkossa, hybridinä tai paikan päällä. Julkaisutilaisuuksia järjestettiin muun muassa Muuttuva väestö -hankkeen raporteista, lapsiperheköyhyyden ratkaisujen kansainväliestä vertailusta, lapsilisäjärjestelmästä sekä valtion koulukotien EHO-osastoille sijoitettujen nuorten nykytilanteesta. Kasvun tuki järjesti menetelmien käyttöönoton ja mielenterveys oppimisympäristöissä webinaarisarjojen lisäksi muun muassa uudistetun implementointioppaan julkaisutilaisuuden sekä implementoinnin teemavarikoita.

Viestintä on korkealaatuista – konkretiaa kaivataan

Sidosryhmäselvitys Itlan asemoitumisesta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin kentälle sekä toiminnan tunnettuudesta ja viestinnästä toteutettiin kevään ja kesän 2023 aikana.

Selvitystä varten haastateltiin 20 sidosryhmän edustajaa ja toteutettiin verkkokysely, johon vastasi 93 vastaajaa. Suurimmat vastaajaryhmät olivat järjestöjen ja säätiöiden (33 %) sekä kuntien ja hyvinvointialueiden edustajat (26 %).

Selvityksen mukaan Itla nähdään asiantuntevana organisaationa, joka luo innostavalla ja vaikuttavalla tavalla tietopohjaa lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tueksi. Itlaa kuvailtiin luotettavaksi, rohkeaksi, selkeäksi, luovaksi, innovatiiviseksi sekä kehittämisorientoituneeksi organisaatioksi.

> *”Itlalla on hyvin ajantasaisia ja ajan hengen mukaisia toimintamuotoja, myös edelläkävijyyttä. Itlalla on aina vastaus asioihin, joita lapsiperheiden kentällä mietitään. Toiminta on modernia.”*

42 000
kävijää itla.fi-sivulla

162 000
katselua itla.fi-sivulla

49 000
kävijää kasvuntuki.fi-sivulla

152 000
katselua kasvuntuki.fi-sivulla

20
haastateltavaa, jotka edustivat keskeisiä sidosryhmiä.

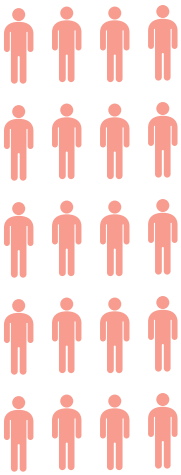

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Itla tunnetaan sidosryhmien keskuudessa verrattain hyvin, ja mielikuvat ovat positiivisia, mutta keskeisten sidosryhmien ulkopuolella tunnettuus ei ole yhtä vahvaa.

Haastatteluissa nostettiin esiin Itlan työn kiinnittyminen käytäntöön ja asioiden ”aito tekeminen” eli hedelmällinen ja kaikkia osapuolia hyödyttävä työ. Toisaalta käytännönläheisiä toimintamuotoja toivottiin entistä enemmän, mutta myös pitkäjänteisen strategisen tutkimustyön vahvistamista. Lisäksi toivottiin aktiivista vuoropuhelua ja yhteistyötä samalla kentällä toimivien muiden tahojen kanssa; etenkin vahvempi tiedonvälitys hyvinvointialueiden lasten ja perheiden palveluihin nähtiin tarpeellisena.

Itlan viestintää pidetään korkealaatuisena ja asiantuntijavetoisena. Laajemman yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja uudistamisen näkökulmasta vastaajat toivoivat helposti lähestyttävää, konkreettisemmalle tasolle ulottuvaa viestintää.

> *”Itlan tuottaman tiedon tulee olla helposti hyödynnettävässä ja kontekstiin upotettavassa muodossa.”*

Itlan viestintä tavoittaa haastateltuja sidosryhmiä etenkin uutiskirjeiden ja sosiaalisen median välityksellä. Tutkitun tiedon välittämiseen kannustetaan hyödyntämään erilaisia väyliä aiempaa laajemmin.

1.9 Apurahat ja lahjoitukset

Tieteelliseen tutkimukseen myönnetyt apurahat

- Mohammadi Fatemeh, 4 200 euroa. Tutkimuksessa tarkastellaan toisen polven maahanmuuttajien mielenterveyden häiriöiden yleisyyttä.
- Takalo Tuula, 24 695 euroa. Väitöskirjatutkimus, jonka tarkoituksena on tuottaa tietoa monialaisen verkostotyön tehostamisen ja sen johtamisen mahdollisuuksista lapsiperheiden psykososiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lahjoitusprofessuurit ja yhteistyösopimukset

Itla on lahjoittanut kaksi lahjoitusprofessuuria: interventio- ja implementointitutkimuksen professuurin Oulun yliopistoon ja professuurin Tampereen yliopistoon osana lapsiperheköyhyysohjelmaa. Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen kanssa on solmittu yhteistyösopimus, jonka keskiössä ovat nuorille ja opiskelijoille suunnattujen digitaalisten mielenterveysinterventioiden tutkimusyhteistyö sekä interventio- ja implementointikoulutuskokonaisuuksien sisältösuunnittelu ja vaikuttamistyö.

- Oulun yliopisto (päätös 12/2019; käynnistynyt keväällä 2020; kolmevuotinen lahjoitus ja optio; osa-aikainen 50 %). Hallitus hyväksyi lokakuussa 2022 työelämäprofessuurin kahden vuoden lisäoption käytön 80 % työajalla aikavälillä 1.5.2023-30.4.2025. Professuuria hoitaa Mika Niemelä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

- Tampereen yliopisto (päätös 9/2021, käynnistynyt keväällä 2022; kolmevuotinen lahjoitus ja optio, 100 %). Professuuria hoitaa Mia Tammelin.
- Turun yliopisto, Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, (päätös 1/2021 lahjoitusprofessuuri vuosille 2021–2023, muutos yhteistyösopimukseksi 3/2022 ajalle 1.1.2023-31.12.2023)

Muu Itlan myöntämä rahoitus

- Oulun yliopisto, 40 000 euroa. Collective Impact -kehittämistutkimus, joka on osa Yhteisövaikuttavuus-toimintaperiaatteeseen perustuvaa kehittämistyötä ja siihen kuuluvaa tutkijaohjelmaa. Tarkoituksena on tukea tilastollista tietojenkäsittelyä ja analysointia ajankohtaisiin ja uusiin tutkimusaiheisiin liittyen, millä edistetään menossa olevia väitöskirja- ja muita tutkimuksia. Lisäksi rahoitus mahdollistaa uusien tutkimusaiheiden ja tutkijoiden ottamista tutkijaohjelman piiriin.
- SOS-Lapsikyläsäätiö sr, 5 000 euroa. Unelmista totta -harrastustuki Samalta viivalta Oulu -pilotin perheiden lasten harrastuskulujen kattamiseksi.
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite, 24 000 euroa. Soiten lasten ja nuorten ADHD palvelu- ja hoitopolun edelleen kehittäminen ja implementointi perusterveydenhuoltoon.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

2 Hallinto ja henkilöstö

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Itlassa toimivat seuraavat toimielimet: valtuuskunta, hallitus, varainhoitotoimikunta ja toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä toimi Kasvun tuen tieteellinen toimituskunta. Säätiö noudattaa toiminnassaan hyvää säätiötapaa ja on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen.

2.1 Valtuuskunta

Itlan valtuuskunnan tehtävänä on seurata, tukea ja edistää säätiön toimintaa. Valtuuskunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja toimikaudesta säädetään lailla (1004/2017).

Valtuuskunta kokoontui vuonna 2023 kaksi kertaa. Vuonna 2019 nelivuotiskautensa aloittanut valtuuskunta piti viimeisen kokouksensa toukokuussa 2023. Uusi valtuuskunta järjestäytyi ensimmäisessä kokouksessaan joulukuussa 2023.

Valtuuskunnan jäsenet 12.12.2023 saakka:

Jäsenet:	Varajäsenet:
Mirka Soinikoski (vihr.) pj.	Noora Koponen (vihr.)
Eeva-Johanna Eloranta (sd.) varapj.	Kimmo Kiljunen (sd.)
Riitta Mäkinen (sd.)	Johanna Ojala-Niemelä (sd.)
Ari Koponen (ps.)	Juha Mäenpää (ps.)
Sanna Antikainen (ps.)	Sheikki Laakso (ps.)
Sinuhe Wallinheimo (kok.)	Terhi Koulumies (kok.)
Ville Kaunisto (kok.)	Pekka Aittakumpu (kesk.)
Hilkka Kemppi (kesk.)	Pasi Kivisaari (kesk.)
Pia Lohikoski (vas.)	Mikko Ollikainen (r.)

Valtuuskunnan jäsenet alkaen 13.12.2023:

Jäsenet:	Varajäsenet:
Pia Hiltunen (sd.) pj.	Tarja Filatov (sd.)
Hilkka Kemppi (kesk.) varapj.	Olga Oinas-Panuma (kesk.)
Noora Fagerström (kok.)	Terhi Koulumies (kok.)
Juha Hänninen (kok.)	Sinuhe Wallinheimo (kok.)
Aura Salla (kok.)	Hanna Holopainen (vihr.)
Kaisa Garedew (ps.)	Anne Rintamäki (ps.)
Ari Koponen (ps.)	Laura Meriluoto (vas.)
Pia Sillanpää (ps)	Henrik Wickström (r)
Helena Marttila (sd)	Matias Mäkynen (sd)

2.2 Hallitus

Itlan hallitus huolehtii säätiölain (2015/487) perusteella säätiön hallinnosta ja siitä, että säätiön toiminta järjestetään asianmukaisesti tarkoituksen toteutumiseksi. Hallitus vastaa siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Säätiön työjärjestyksen mukaisesti hallitus valmistelee valtuuskunnassa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta hallituksen jäsenten va-

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

litsemista. Lisäksi hallitus päättää säätiön strategiasta, resurssisuunnittelusta sekä toimintapoliittisista linjauksista.

Itlan hallitus kokoontui vuonna 2023 kahdeksan kertaa.

Hallituksen jäsenet vuonna 2023:

Jäsenet:	Varajäsenet:
Tuomas Kurttila (pj.)	Johanna Laisaari
Sanna Vesikansa (varapj.)	Mikko Mäkelä
Maria Kaisa Aula	Minna Kelhä
Petri Pohjonen	Arto Willman
Mirjam Kalland	Liisa Keltikangas-Järvinen
Riitta Särkelä	Mikko Mikkola
Juho Romakkaniemi	Elina Vesterinen (6.4.2023 asti), Tuija Åstedt

2.3 Varainhoitotoimikunta

Varainhoitotoimikunnan tehtävänä on tukea säätiötä vastuullisessa sijoitustoiminnassa. Itlan varainhoidon on oltava suunnitelmallista, varmaa, tuloa tuottavaa, harkitsevaista ja pitkäjänteistä. Varainhoitotoimikunta arvioi sijoitetun varallisuuden tuottokehitystä ja riskejä, sijoitusstrategian toimivuutta sekä ulkopuolisten varainhoitajien toimintaa. Toimikunta antaa selonteon sijoitustoiminnasta säätiön hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa ja valmistelee tarpeen mukaan sijoitusstrategian muutokset hallitukselle päätettäviksi.

Varainhoitotoimikunta kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa.

Varainhoitotoimikunnan jäsenet vuonna 2023:

Mikko Mikkola (pj.)
Tuomas Kurttila
Annika Ekman
Sami Yläoutinen

2.4 Toimitusjohtaja

Säätiön uusi toimitusjohtaja Katri Vataja aloitti 1.8.2023 ja seuraa tehtävässään Petri Virtasta.

2.5 Henkilöstö

Säätiön henkilöstömäärä vuoden 2023 lopussa oli yhteensä 37. Tilikauden lopussa 35 % työsuhteista oli toistaiseksi voimassa olevia. Henkilöstön keski-ikä oli 40,5. Henkilöstöstä 14 % työnkuvaan kuului johtovastuuta kokonaisuudesta ja/tai henkilöstöstä, 16 % työskenteli tiimivastuullisena, 43 % työskenteli erityisasiantuntija- tai asiantuntijatason tehtävissä ja 27 % työskenteli koordinoivissa tai avustavissa tehtävissä.

Kertomusvuoden aikana uusina työntekijöinä aloitti yhteensä 20 henkilöä, joista yksi vakituisessa työsuhteessa ja 19 määräaikaisessa työsuhteessa. Vuoden aikana päättyi yhteensä 12 työsuhdetta.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Työntekijöiden hyvinvointia ja työkykyä kartoitetaan säännöllisin välein toteutettavilla työvirekyselyillä. Vuoden 2023 työvirekyselyiden vastausten keskiarvo oli 3,9 asteikolla 1–5.

Itlassa tehdään hybridityötä ja edellisten vuosien tapaan henkilöstö työskenteli pääasiassa etänä.

2.6 Tilintarkastus

Säätiön tilintarkastajana jatkoi Oy Tuokko Ltd ja vastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Elo. Tilikauden aikainen tilintarkastus suoritettiin marraskuussa.

2.7 Muut asiantuntijaryhmät

Kasvun tuen tieteellinen toimituskunta

Kasvun tuen tieteellisen toimituskunnan tehtävänä on varmistaa psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuusarvioiden laatu ja hyväksyä menetelmäarvioiden päivitykset. Vaikuttavuusarviot julkaistaan systemaattisina kirjallisuuskatsauksina.

Kasvun tuen tieteellinen toimituskunta toimii myös Kasvun tuki -aikakauslehden toimituskuntana ja ohjaa toimituksen työtä. Sen tehtävänä on kehittää lehden sisältöä ja edistää lehden tutkimusperustaisuutta. Toimituskunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa.

Kasvun tuki -aikakauslehden toimituskunnan jäsenet vuonna 2023:

Taina Laajasalo (pj.)
Kirsi Peltonen
Jorma Komulainen
Mika Niemelä
Riittakerttu Kaltiala
Susanna Hinkka-Yli-Salomäki

2.8 Lähipiiritoimet

Tilikaudelta ei ole tiedossa, että säätiö olisi myöntänyt apurahoja, avustuksia, lahjoituksia tai vastikkeettomia tukia säätiön lähipiiriin kuuluville henkilöille tai yhteisöille.

Säätiöllä on tiedossa tilikaudelta seuraavat taloudelliset toimet säätiön ja sen lähipiiriin kuuluvien välillä:

- Säätiö on maksanut palkkioita hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle yhteensä 149 990,31 euroa (156 938,16 euroa vuonna 2022).
- Säätiö on maksanut tilintarkastajalle palkkiota yhteensä 14 222,80 euroa.
- Säätiö on maksanut koulutuspalkkiota säätiön lähipiiriin kuuluvan Tuomas Kurttilan määräysvallassa olevalle Ensi- ja turvakotien liitolle yhteensä 65,00 euroa.

Muita tiedossa olevia lähipiiritoimia säätiöllä ei ole ollut kertomusvuoden aikana.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

3 Varainhoito ja talous

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Säätiö rahoittaa toimintansa pääasiassa sijoitustoiminnan tuotoilla. Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet ovat myös osa säätiön varsinaista toimintaa. Säätiön varainhoitajina ovat toimineet vuodesta 2018 lähtien Aktia Pankki Oyj (ent. Taaleri) ja EVLI Pankki Oyj. Varainhoitajat raportoivat toiminnastaan säätiön varainhoitotoimikunnalle kvartaaleittain.

Itlan sijoitusstrategian mukaan säätiön sijoitusvarallisuuden pitkän aikavälin strategiseksi tavoitteeksi on asetettu 4 % vuosittainen reaalituotto. Säätiön sijoittamisen aikajänne on pitkä ja varojen sijoitustoiminnan on oltava suunnitelmallista ja vastuullista. Sijoitusten tulee olla tehokkaasti hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, omaisuudenhoitajien ja sijoitustyylien kesken. Ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys ovat säätiölle tärkeitä periaatteita sijoitustoiminnan toteuttamisessa.

3.1 Markkinaympäristö

Sijoitusvuoteen 2023 lähdettiin epävarmoissa tunnelmissa inflaation pysyessä korkeana ja keskuspankkien viestiessä kireän rahapolitiikan jatkumisesta. Vuoden ensimmäisen kvartaalin lopulla Yhdysvaltalaisen Silicon Valley Bankin konkurssi ja sveitsiläisen Credit Suissen vaikeudet huolestuttivat markkinaa aiheuttaen laskua pankkisektorilla ja reilua heiluntaa koroissa. Vuoden puolivälin aikana Yhdysvaltojen ja euroalueen taloudet kehittyivät eri tahtiin, taantumaodotusten taittuessa Yhdysvalloissa ja Euroopan pelätessä kireän korkopolitiikan ja heikon talouskasvun aiheuttavan taantuman. Yhdysvalloissa talous päätyikin positiivisen kasvun vuoteen kuluttajien ja vahvan työmarkkinan vetämänä, mutta euroalueella kasvu oli huomattavasti vaisumpaa.

Vuoden 2023 sijoitusomaisuuden kokonaistuotto oli 8,4 prosenttia.

Vuoden kaksi viimeistä kuukautta pelastivat sijoitusvuoden 2023. Vuoden loppupuolella sekä osakkeissa että korkosijoituksissa nähtiin reipasta nousua markkinoiden korko-odotusten käännyttyä globaalin inflaation hidastumisen sekä Yhdysvaltojen keskuspankki FEDin kyyhkymäisen tulkitun viestinnän seurauksena. EKP sen sijaan jatkoi varovaisella linjallaan, eikä väläytellyt mahdollisuutta korkojen laskulle lähitulevaisuudessa.

Osakemarkkinoilla viime vuosien tuttu teema, amerikkalaisten teknojättien voimakas nousu, on jälleen vetänyt maailman pörssejä vuonna 2023. Kaiken kaikkiaan loppuvuoden kehityksen takia vuodesta muodostui osakkeille erittäin hyvä ja osakemarkkinoilla saavutettiin useilla maantieteellisillä alueilla noin 15–20 %:n tuotot. Suomalaisten osakkeiden kehitys sen sijaan oli selvä pettymys vuoden loppukiristä huolimatta.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

3.2 Sijoitusten tuotot

Vuoden 2023 sijoitusomaisuuden kokonaistuotto* oli 8,4 %. Osakesijoitukset tuottivat 9,9 %, korkosijoitukset 7,4 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset 4,3 %.

3.3 Sijoitusten jakauma

Sijoitukset jakaantuivat eri omaisuuslajeihin vuoden lopussa seuraavasti: 52,4 % osakesijoituksia, 40,3 % korkosijoituksia, 6,8 % vaihtoehtoisia sijoituksia ja 0,5 % käteistä. Osakesijoitusten maantieteellinen jako on linjassa säätiön sijoitusstrategiassa määritettyyn allokaatioon. 47 % osakesijoituksista oli allokoituna pohjoismaihin ja kansainvälisesti hajautetuissa ratkaisuissa oli 53:n % paino. Osakesijoituksiin kuuluu sekä suoria osakkeita että osakerahastoja.

Sijoitusstrategian mukaan korkosijoitusten pääpainon tulee olla hyvän luottoluokitusten (investment grade) yrityslainoissa. Vuoden lopussa hyvän luottoluokitusten sijoitusten paino oli noin 65 %. Valtaosa vaihtoehtoisista sijoituksista oli laajasti hajautetuissa ratkaisuissa ja noin 20 % oli allokoitu rahastomuotoisiin kiinteistösijoituksiin.

Vuoden lopussa sijoitussalkun allokaatio ei poikennut merkittävästi sijoitusstrategiassa määritellystä neutraaliallokaatiosta: osakesijoitukset olivat lievässä 2,4 prosenttiyksikön ylipainossa, vaihtoehtoiset sijoitukset 3,2 prosenttiyksikköä lievässä alipainossa ja osakesijoitukset lähellä neutraalipainoaan.

*TWR-tuotto (time-weighted return). Tässä esitettävät luvut perustuvat sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutoksiin. Luvut sisältävät todellisen markkinamuutoksen koko toimintakaudelle. Luvuissa on sekä realisoituneet tuotot/tappiot ja realisoitumattomat tuotot/tappiot. Luvut sisältävät myös mm. osinko-, voitto-osuus- ja korkotuotot.

3.4 Taloudellinen tilanne

Säätiön sijoitusvarallisuuden markkina-arvo oli 31.12.2023 yhteensä 57 685 131 euroa (55 480 134,74 euroa vuonna 2022).

Kertomusvuoden aikana osinkotuottoja säätiölle kertyi 522 946,43 euroa (668 961,89 euroa vuonna 2022), korkotuottoja 121 687,72 euroa (94 119,56 euroa vuonna 2022) ja muita rahoitustuottoja 13 890,23 euroa (1 251 886 53 euroa vuonna 2022).

Toimintamenobudjetin toteuma vuonna 2023 oli yhteensä 2 760 725,92 euroa.

Tilikauden lopussa säätiön käyttötilien saldot olivat yhteensä 3 523 373,50 euroa.

Säätiön hallitus päätti vuoden 2023 toimintamenobudjetiksi 3 050 000 euroa. Toimintamenobudjetti sisältää sijoitustoiminnan tuotoilla rahoitettavan toiminnan kulut. Toimintamenobudjetin toteuma vuonna 2023 oli yhteensä 2 760 725,92 euroa (2 812 367,46 euroa vuonna 2022). Toimintamenobudjetin toteumassa on otettu huomioon ulkopuolisten rahoitusten osuudet,

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

jotka tarkoitettu kattamaan ulkopuolisen rahoituksen hankkeisiin liittyviä henkilösivu- ja yleiskuluja. Henkilöstökulujen osuus näistä toimintamenoista oli yhteensä 1 488 296,50 euroa (1 619 749,65 euroa vuonna 2022). Hallinto- ja muihin kuluihin säätiö käytti yhteensä 259 072,86 euroa (200 544,20 euroa vuonna 2022). Hallintokulut sisältävät muun muassa toimitilakustannukset, ohjelmisto- ja IT-kulut, tilintarkastus-, kirjanpito- ja palkanlaskennan kulut sekä toimisto- ja pienhankintakulut.

Ulkopuolisen rahoituksen osuus säätiön varsinaisesta toiminnasta vuonna 2023 oli yhteensä 1 182 538,61 euroa (520 507,88 euroa vuonna 2022). Ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden menojen osuus säätiön toimintamenoista oli yhteensä 1 049 428,88 (347 367,43 euroa vuonna 2022).

Tieteelliseen tutkimukseen myönnettyjä apurahoja maksettiin yhteensä 28 682,50 euroa.

Tilikauden alijäämä oli – 744 208,94 euroa (alijäämä -4 836 406,75 euroa vuonna 2022).

Sijoitussalkun tuotot (TWR)

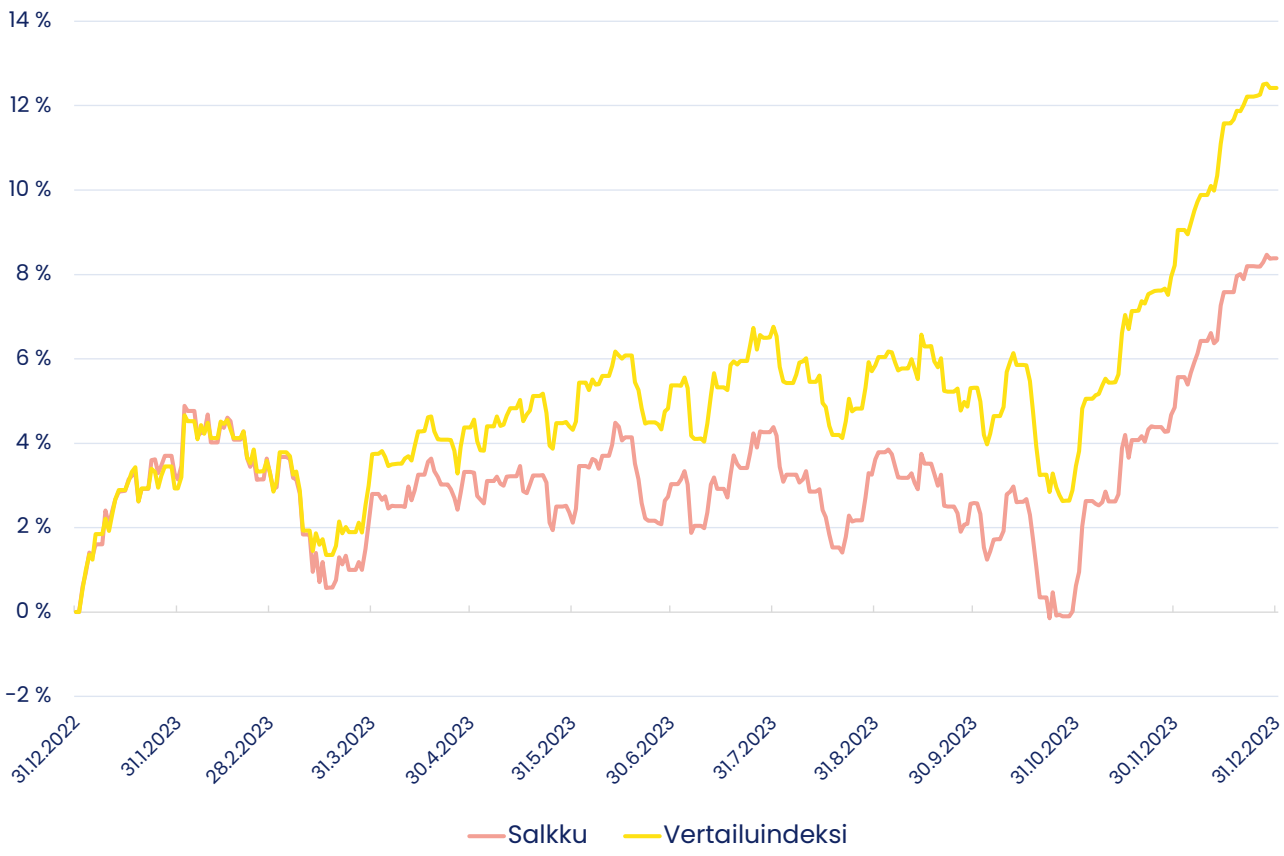

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

4 Näköaloja vuoteen 2024

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Toimintaympäristössämme näkyy vuoden 2024 aikana hyvinvointialueiden vielä alkutaipaleella oleva toiminta, johon kohdistuu yhä uusia muutoksia. Talous tiukentuu niin hyvinvointialueilla kuin kunnissa, ja sote- ja sivistystoimissa kärsitään henkilöstövajeesta.

Rakenteellinen uudistus ja niukkenevat taloudelliset resurssit pakottavat muuttamaan toimintatapoja. Hyvinvointialueiden ja kuntien vastuulla olevan sivistystoimen välille luodaan uudestaan yhteistyörakenteita, jotka muutoksen aikana katkesivat. Muutoksen pyörteissä on huolehdittava siitä, ettei synny palveluaukkoja, joiden seurauksena lapsia ja nuoria jää väliinputoajiksi.

Väestökehitys haastaa yhteiskuntaa niin sosiaali- ja terveyspalveluiden kuin koulutuksen järjestämisessä. Tarvitaan sekä panostuksia väheneviin lapsiperheisiin että erilaisten ryhmien huomioimista, jotta erot väestöryhmien välillä eivät pääse liikaa kasvamaan.

Lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien implementointiosaamiselle on kansallista kysyntää. Pääministeri Orpon hallituksen ohjelmassa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon reformin tavoitteena on vahvistaa vaikuttavien ja kustannusvaikuttavien käytäntöjen arvioinnin rakenteita ja arviointiosaamista. Peruspalveluissa sivistystoimessa on suuri kysyntä mielenterveyden tunnistamiseen ja tukeen, kuten ryhmänhallinnan keinoihin ja mielenterveystaitojen vahvistamiseen.

Uudistukset tuovat myös uusia mahdollisuuksia, jotka ainakin julkisessa keskustelussa ovat jääneet vähemmälle huomiolle.

Uudistukset tuovat myös uusia mahdollisuuksia, jotka ainakin julkisessa keskustelussa ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Yhteistyössä kentän kanssa tulee esiin myös yhteistyön tarve ja henki.

Itlan näkymä vuodelle 2024 on jatkaa ja syventää jo käynnistettyä toimintaa.

Yhteisövaikuttavuustyön maantieteellinen laajeneminen vauhdittaa palvelujärjestelmän uudistumista kokonaisvaltaisen, varhaisen vaiheen vaikuttavan, tutkimusperustaisen yhteistyön suuntaan. Alueellinen oppimisverkosto on laajentunut neljästä alueesta seitsemään ja neuvotteluja käydään uusien alueiden kanssa. Lapsuuden rakentajat -kokeilu- ja tutkijaverkosto vauhdittaa muutosta kokeilutoiminnan ja translationaalisen tutkimuksen keinoin.

Lapsiperheköyhyys ei ole hävinnyt Suomesta. Lapsiperheköyhyyden tutkimuksessa keskitytään toimiin, joilla lapsiperheköyhyyttä voitaisiin vähentää ja kanssatutkimuksen keinoin etsitään tietoa ja ratkaisuja köyhyydessä pärjäämiseen.

Lisäämme tutkimusperustaista osaamista lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien arvioinnissa, valinnassa, käyttöönotossa ja seurannassa. Itla voi tarjota palvelujärjestelmään välineitä, jotka edistävät näyttöön perustuvan interventio- ja implementointiosaamisen lukutaitoa päätöksenteossa. Olemme aktiivisesti mukana interventio- ja implementointiosaamisen vahvistamisessa osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelureformia.

Muutokset vahvistavat tarvetta uudenlaiselle johtamiselle ja johtamisen osaamiselle, johon vastaa Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutus paitsi hyvinvointialueiden johtajille suunnatulla koulutuksella, myös kouluttamalla tulevaisuuden johtajia. Monialaisen johtamisen ja yhteistyön rakenteet ovat myös yhteisövaikuttavuuden ytimessä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Kriisien ja muutosten paineessa on tärkeää muistaa kääntää katsetta tulevaisuuteen. Rakennammehan tämän päivän päätöksillä ja teoilla tulevaa.

Vaikka mediatila täyttyy kriiseistä ja kohuista ja yhteiskunnallinen ilmapiiri viljelee uhkakuvien eetosta, suomalaiset luottavat Tiedebarometrin mukaan tieteeseen. Suhtautumisessa tieteelliseen tietoon havaitaan kuitenkin kyseenalaistamista ja kahtiajakautumista.

Itlan toiminta perustuu vahvasti tutkittuun tietoon, sen välittämiseen, hyödyntämiseen ja jalostamiseen. Yhtä vahvasti katsomme tulevaisuuteen. Miten jo kertynyt tieteellinen tieto ja tulevaisuuden kehitysvaihtoehtoja luotaava ennakointitieto yhdistetään päätöksenteon tueksi?

Entä millaisia tulevaisuuden kuvia ilmapiiri välittää lapsille ja nuorille? Millaista ajattelua ja keskustelua tarvitsemme tässä ajassa lasten, nuorten ja lapsiperheiden kysymyksistä? Tarjoammeko lapsille ja nuorille riittäviä ajattelun eväitä luovia monimutkaisessa maailmassa ja informaatiotulvassa?

”Parempi ajattelu tuottaa parempaa toimintaa. Tarvitsemme lisää tulevaisuusajattelua lasten ja nuorten hyvinvoinnin kysymyksiin. Tulevaisuusajattelu tarkoittaa kykyä ajatella, miten tulevaisuus vaikuttaa jo tänään, ja miten tämän päivän päätöksillä ja valinnoilla vaikutetaan tulevaisuuteen. Systeemiajattelu kuuluu olennaisesti tulevaisuusajatteluun, joka on käytännön kannalta välttämätöntä, kun jäsennämme asioiden välisiä suhteita, keskinäisriippuvuuksia ja yhteisvaikutuksia,” visioi toimitusjohtaja Katri Vataja.

”Parempi ajattelu tuottaa parempaa toimintaa. Tarvitsemme lisää tulevaisuusajattelua lasten ja nuorten hyvinvoinnin kysymyksiin.”

Vuoden 2024 aikana kirkastamme Itlan visiota tavoiteltavasta tulevaisuudesta. Määrittelemme vaikuttavuustavoitteet, jotka ohjaavat pidemmän aikavälin suunnittelua ja valintoja. Vahvistamme yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja vaikuttavuuden arviointia. Haluamme myös luoda tilaa ja rohkeutta nostaa keskusteluun uusia ideoita ja ajatuksia tavoista vahvistaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Tilinpäätös tilikaudelta 01.01.2023 – 31.12.2023

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr.
1573913-1

TULOSLASKELMA

	1.1.–31.12.2023	1.1.–31.12.2022
Varsinainen toiminta		
Tuotot	**1 345 545,47**	**379 750,68**
Kulut		
Henkilöstökulut	-2 142 855,98	-1 597 063,17
Poistot	-2 387,97	-3 033,96
Muut kulut	-1 824 080,71	-1 592 021,01
	-3 969 324,66	**-3 192 118,14**
Tuotto- / Kulujäämä	**-2 623 779,19**	**-2 812 367,46**
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Sijoitustoiminnan tuotot	3 389 047,47	2 083 133,31
Sijoitustoiminnan kulut	-1 509 477,22	-4 107 172,60
	1 879 570,25	**-2 024 039,29**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-744 208,94**	**-4 836 406,75**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

TASE

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	7 163,89	9 551,86
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	50 785 135,57	51 149 290,12
Pysyvät vastaavat yhteensä	50 792 299,46	51 158 841,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	2 275,69	13 777,69
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	297 056,44	385 697,93
Muut saamiset	4 904,33	16 795,30
Siirtosaamiset	239 664,21	193 630,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	541 624,98	596 123,23
Saamiset yhteensä	543 900,67	609 900,92
Rahat ja pankkisaamiset	3 825 661,42	3 454 131,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 369 562,09	4 064 032,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**55 161 861,55**	**55 222 874,15**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	50 456,38	50 456,38
Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto	49 999 949,00	49 999 949,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	4 523 939,06	9 360 345,81
Tilikauden tulos	-744 208,94	-4 836 406,75
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	53 830 135,50	54 574 344,44
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	527 504,21	155 983,20
Ostovelat	433 211,59	226 794,87
Muut velat	83 768,68	61 587,99
Siirtovelat	287 241,57	204 163,65
Vieras pääoma yhteensä	1 331 726,05	648 529,71
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**55 161 861,55**	**55 222 874,15**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

LIITETIEDOT

Tilinpäätös on laadittu annetun asetuksen Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista mukaan pienyhteisösäännöksiä noudattaen. (PMA 1753/2015)

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Sijoitusarvopaperit on arvostettu kirjanpidossa hankintamenoonsa tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Vertailutiedot ja vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman rakenne on tiivistetty vastaamaan kirjanpitoasetuksen (1339/1997) 1 luvun 3 § mukaista aattellisen yhteisön ja säätiön tuloslaskelmakaavaa.

Tämä muutos ei ole vaikuttanut sivulla 31 olevan virallisen tuloslaskelman vertailukelpoisuuteen. Aiemmin virallisella tuloslaskelmalla avatut erät on eritelty liitetiedoilla.

Muutos koskee tilikautta 2023 sekä tulevia tilikausia.

Vuoden 2023 maaliskuussa saatiin STM myöntämä rahoitus koskien Kansallinen implementoinnin tuki -hanketta, jonka myötä varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut ovat merkittävästi kasvaneet verrattuna edelliseen kauteen.

Tiedot olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen

Tilinpäätöksen laatimishetkellä ei ole tiedossa tilikauden jälkeisiä säätiön kannalta olennaisia tapahtumia.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostus

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Hyödykeryhmä	**2023**	**2022**
Koneet ja kalusto	25 % menojäännöspoisto	25 % menojäännöspoisto

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT (1 000 EUR)

1000 EUR	**2023**	**2022**
Kokonaistuotot	4 735	2 463
Kokonaiskulut	-5 479	-7 299
Yhteensä	**-744**	**-4 836**

Tuotot

1000 EUR	2023	2022
Hankkeista saadut tuotot	1 338	380
Muut tuotot	8	0
Yhteensä	**1 346**	**380**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Henkilöstökulut

Säätiön palveluksessa tilikaudella on ollut keskimäärin 34 työntekijää (2022: 23 työntekijää).

1000 EUR	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-1 708	-1 329
Muut palkkiot ja työkorvaukset	-66	0
Eläkekulut	-307	-291
Muut henkilösivukulut	-61	
Yhteensä	**-2 143**	**-1 620**

Toimielinten jäsenille maksetut palkkiot

1000 EUR	2023	2022
Hallitus	-15	-11
Valtuuskunta	-5	-2
Varainhoitotoimikunta	-4	-7
Nuorten komissio	0	-3
Yhteensä	**-24**	**-22**

Muut kulut

1000 EUR	2023	2022
Apurahat, avustukset ja rahoitukset	-552	-160
Muut kulut	-1 272	-1 410
Yhteensä	**-1 824**	**-1 570**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

TUOTOT, KULUT JA NIIDEN EROTUS (=JÄÄMÄ) TOIMINNOITTAIN

Ulkopuolisella rahoituksella rahoitettava toiminta

1000 EUR	**2023**	**2022**
Tuotot	1182	521
Kulut	-1049	-347
Yhteensä	**133**	**174**

Sijoitustoiminnan tuotoilla rahoitettava toiminta

1000 EUR	**2023**	**2022**
Hallinto- ja henkilöstökulut		
Tuotot	159	
Kulut		
Henkilöstökulut	-1384	-1620
Hallinto- ja muut kulut	-345	-201
Yhteensä	**-1570**	**-1821**

Alla esitetyt vuosien 2023 ja 2022 toimintokohtaiset erittelyt eivät ole vertailukelpoisia keskenään, koska vuoden tilikauden 2022 luvut sisältävät myös henkilöstökulut.

Vuonna 2022 vastaava toiminto on ollut: Lapsipolitiikan tieto. Vuoden 2022 toteuma sisältää myös henkilöstökuluja.

1000 EUR	**2023**	**2022**
KASVUN TUKI PERUSTOIMINTA		
Kulut		
Hyvinvointitieto	-6	
Interventio-osaaminen, aikakauslehti	-38	
Implementointiosaaminen	-32	
Tutkimus- ja vaikuttamistyö	-120	
Kulut yhteensä	**-196**	**-538**

Vuonna 2022 vastaava toiminto on ollut: Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta. Vuoden 2022 toteuma sisältää myös henkilöstökuluja.

1000 EUR	**2023**	**2022**
YHTEISÖVAIKUTTAVUUS		
Jalkautuva konsultatiivinen työ	-18	
Kehittäjätyöntekijät	-137	
Oulu lahjoitusprofessuuri	-158	
LR tutkimus- ja innovaatiorahasto	-70	
Tutkijaohjelma	-13	
Tilannehuone	-88	
Kulut yhteensä	**-484**	**-663**

Vuonna 2022 vastaava toiminto on ollut: Lapsipolitiikan johtamisosaaminen. Vuoden 2022 toteuma sisältää myös henkilöstökuluja.

1000 EUR	**2023**	**2022**
JOHTAMISKOULUTUS		
Hyvinvointialuepainotus	-40	
Johtamispotentiaalipainotus	-3	
Alumnitoiminta, yhteistyöhankkeet	-3	
Kulut yhteensä	**-46**	**-330**

Vuonna 2022 vastaava toiminto on ollut: Viestintä ja vaikuttaminen.

1000 EUR	**2023**	**2022**
VIESTINTÄ		
Kongressit, seminaarit, tapahtumat	-2	
Ostopalvelut	-59	
Videotuotanto, podcastit	-8	
IT-palvelut ja työkalut	-9	
Markkinointikulut, asiakastilaisuudet	-4	
Kulut yhteensä	**-82**	**-76**

Vuonna 2022 vastaava toiminto on ollut: Lapsiköyhyysohjelma. Vuoden 2022 toteuma sisältää myös henkilöstökuluja.

1000 EUR	**2023**	**2022**
OHJELMATYÖ - LAPSIPERHEKÖYHYYSOHJELMA		
Henkilöstökulut	-135	
Tre lahjoitusprofessuuri	-99	
Valoisat -ryhmä	-6	
Viestintä	-4	
Tutkimukset, kv-yhteistyö	-140	
Kulut yhteensä	**-384**	**-289**

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Sijoitustoiminnan tuotot

1000 EUR	2023	2022
Myyntivoitot	875	1 188
Korkotuotot	122	94
Osinkotuotot	523	669
Palkkionpalautukset	78	63
Voitto-osuudet	15	0
Muut tuotot	14	2
Arvonpalautukset	1 762	68
Yhteensä	**3 389**	**2 083**

Sijoitustoiminnan kulut

1000 EUR	2023	2022
Myyntitappiot	-774	-1 154
Korkokulut	-7	-13
Varainhoito	-40	-47
Muut kulut	-8	0
Arvonalennukset	-680	-2 891
Lähdeverot	0	-1
Yhteensä	**-1 509**	**-4 107**

Liiketoiminnan tuloslaskelma

1000 EUR	2023	2022
Tuotot	332	188
Palkat ja palkkiot	-131	-116
Muut palkkiot ja työkorvaukset	-4	0
Eläkekulut	-25	-21
Muut henkilösivukulut	-7	-3
Muut kulut	-32	-48
Yhteensä	**132**	**0**

Sijoitukset

1000 EUR	2023	2022
Osakkeet		
Hankintahinta	25 241	23 716
Kirjanpitoarvo	23 851	22 218
Markkina-arvo	29 246	25 793

1000 EUR	2023	2022
Joukkovelkakirjalainat ja korkosijoitukset		
Hankintahinta	24 083	27 504
Kirjanpitoarvo	23 522	25 932
Markkina-arvo	24 486	26 110

1000 EUR	2023	2022
Vaihtoehtoiset sijoitukset		
Hankintahinta	3 451	3 000
Kirjanpitoarvo	3 393	3 000
Markkina-arvo	3 741	3 285

Lyhytaikaiset saamiset

1000 EUR	2023	2022
Myyntisaamiset	297	386
Muut saamiset	5	17
Siirtosaamiset	240	194
Yhteensä	**542**	**596**

Lyhytaikainen vieras pääoma

1000 EUR	2023	2022
Saadut ennakot	528	156
Ostovelat	433	227
Muut velat	84	62
Siirtovelat	287	204
Yhteensä	1 332	649

Sijoitussitoumukset

1000 EUR	
Sijoitussitoumukset yhteensä (€)	Kutsumaton pääoma (€)
2 400	1 950

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Laskelma säätiön sääntöjen 4§:n noudattamisesta:

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiölle (”Itla”) lahjoitettiin eduskunnan 5.12.2017 tekemän juhlapäätöksen perusteella 49.999.949,00 euron arvosta (luovutushetken käypä arvo) Neste Oy:n osakkeita. Osakkeet siirtyivät Itlan arvo-osuustilille 4.1.2018. Lahjoitus on rahastoitu ja esitetty omassa pääomassa erillisellä rivillä ”Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto”. Säätiön sääntöjen 4§:n 2. momentin mukaan Itlalle luovutetun omaisuuden tuottoa ja muuta aiemmin kertynyttä säätiön omaisuuden tuottoa voidaan käyttää säätiön tavanomaisen toiminnan rahoittamiseen vuosittain säätiön hallituksen hyväksymän toimintabudjetin ja -suunnitelman mukaisesti.

Säätiön sääntöjen 4§:n 3.momentin mukaan, jos säätiön oma pääoma on alle Itlalle (4.1.2018) luovutetun omaisuuden luovutushetken markkina-arvon, säätiön sijoitusomaisuutta on kartutettava niillä varoilla, jotka jäävät käyttämättä tavanomaisten toimintamenojen jälkeen. Säätiön tilikauden tavanomaisiksi toimintamenoiksi on katsottu kaikki kirjanpitoon suoriteperiaatteella kirjatut säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi syntyvät varsinaisen toiminnan, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan kulut sekä mahdolliset sijoitusomaisuuden realisoitumattomat arvonalennukset. Säätiön tilikauden tuloiksi on katsottu kaikki kirjanpitoon suoriteperiaatteella kirjatut varsinaisen toiminnan, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan tuotot sekä mahdolliset sijoitusomaisuuden arvonpalautukset. Seuraavassa on esitetty laskelma säätiön sääntöjen 4§:n noudattamisesta.

EUR	2023	2022
Toiminnan ylijäämä, alkusaldo	7 595 001,79	9 608 217,62
Tilikauden realisoituneet tulot	2 972 973,62	2 394 718,66
Tilikauden realisoituneet toimintamenot	-4 798 612,25	-4 407 934,49
Tilikauden toiminnan yli-/alijäämä (realisoitunut)	**-1 825 638,63**	**-2 013 215,83**
Toiminnan kumulatiivinen yli-/alijäämä (realisoitunut)	5 769 363,16	7 595 001,79
Tilikauden kirjanpitoon kirjattu sijoitusomaisuuden arvonmuutos	1 081 189,31	-2 823 190,92
Toiminnan kumulatiivinen yli-/alijäämä	3 779 489,74	4 523 939,06

Täsmäytys omaan pääomaan

EUR	2023	2022
Peruspääoma	50 456,38	50 456,38
Toiminnan ylijäämä lahjoitushetkellä	131 536,84	131 536,84
Toiminnan ylijäämä (lahjoituksen jälkeen)	3 647 952,90	4 392 402,22
Lahjoitus 4.1.2018	49 999 949,00	49 999 949,00
Säätiön oma pääoma yhteensä	**53 829 895,12**	**54 574 344,44**

Säätiön toimintaa on rahoitettu realisoituneilla tuotoilla, ja kumulatiivinen toiminnan realisoitunut ylijäämä on 5.769.603,54 euroa.

Huomioituna sijoitustoiminnan kirjanpitoon kirjatut realisoitumattomat arvonalentumiset, on kumulatiivinen toiminnan ylijäämä 3.779.489,74 euroa.

Säätiön toimintaa ei ole jouduttu rahoittamaan lahjoituksen pääomalla.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Säätiölle myönnetyt rahoitusosuudet tuleville kausille	Myönnetty rahoitus yhteensä	Myönnetystä rahoituksesta jäljellä
STM/KI -hanke 2023-2025	4 999 731,00	3 861 578,00
STN/PANDEMICS 2022-2024	196 513,00	56 862,08
STN/Right to belong 2022-2025	436 032,00	282 621,09
STN/ IMAGINE 2022 - 2025	146 888,00	109 909,53
STN/YOUNG 2023-2025	130 524,00	94 261,12
LAPSOSET 2023-2024	49 884,00	39 434,67
Harrastamisen Suomen malli 2023-2024	20 400,00	10 200,00

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Toimitilan vakuus, vuokrasopimus	2 275,69

Taseen ulkopuoliset vuokravastuut

Kohde	Vastuu
Toimitilat, määräaikainen sopimus	13 571,80
Toimitilat, määräaikainen sopimus	13 571,80
Varasto, irtisanomisaika 1 kk	94,40
Toimitilat, määräaikainen sopimus	15 082,70
Toimitilat, määräaikainen sopimus	20 050,80
Toimitilat, määräaikainen sopimus	20 050,80
Toimitilat, määräaikainen sopimus	20 050,80
Toimitilat, toistaiseksi voimassa oleva sopimus	3 013,20

Säätiön myöntämät apurahat tuleville kausille	Summa	Ajankohta
Tuula Takalo	12 482,50	2024
Sanni Penttilä	12 000,00	2024

Muut säätiön taloudelliset sitoumukset tuleville kausille	Summa	Ajankohta
Tampereen yliopisto, lahjoitusprofessuuri	307 164,63	2024-2025
Oulun yliopisto, lahjoitusprofessuuri	128 000,00	2024-2025
Siunsote, puitesopimus, AO-verkosto	115 536,51	2024-2026
Soite, puitesopimus, AO-verkosto	105 000,00	2024-2026
Tampereen kaupunki, puitesopimus, AO-verkosto	105 000,00	2024-2026
Oulun kaupunki, puitesopimus, AO-verkosto	105 000,00	2024-2026
Owal Group, sidosryhmäselvitys	11 606,40	2025
Oulun kaupunki, yhteistyösopimus, Samalta viivalta kokeilu	40 000,00	2024
Turun yliopisto, palvelusopimus, kotipesätoiminta	565 000,00	2024 -2025
LSE Enterprise Ltd, tutkimustoimeksianto	18 445,00	2024
Tuula Takalo, palkkioperustainen toimeksiantosopimus	12 000,00	2024
Oulun yliopisto, projektisopimus, psykososiaalisen tuen mallinnus	49 352,00	2024-2025
SPR, palvelusopimus, TRT-menetelmän koulutusmallin kehittämistyö ja kansallinen implementointi	180 000,00	2024-2025

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Helsingissä ___ /___ 2024
Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr:n hallitus

Petri Pohjonen

Hallituksen puheenjohtaja

Maria Kaisa Aula

Tuomas Kurttila

Sanna Vesikansa

Mirjam Kalland

Riitta Särkelä

Juho Romakkaniemi

Toimitusjohtajan allekirjoitus

Katri Vataja

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä / 2024
Oy Tuokko Ltd tilintarkastusyhteisö

KHT Janne Elo

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/53f1a78f-0db7-4e29-bc1a-dcb14fa30f1e
visma sign
www.vismasign.com

Petri Juhani Pohjonen
bf00d48e-09e7-4263-b60d-04fca1deef3a - 2024-04-08 18:45:41 UTC +03:00
BankID / MobileID - a1373718-9c41-4c51-9157-28239fe8c34b - FI

MARIA KAISA AULA
31822d9a-381f-4863-a466-06b94c9a2481 - 2024-04-08 22:05:34 UTC +03:00
BankID / MobileID - 12af8d1d-79d5-4209-81c4-5e0172786603 - FI

TUOMAS KURTTILA
e701a310-07ee-4822-8a7a-af3c63a8488a - 2024-04-10 08:27:35 UTC +03:00
BankID / MobileID - be2d2de9-27c8-4d55-bf94-e1ec334d3080 - FI

SANNA MARJUKKA VESIKANSA
d6e6c549-e542-4c13-b6d3-2f312a27742f - 2024-04-12 09:17:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - ba06dc1b-37b5-493e-891d-5b42d90142d5 - FI

Mirjam Johanna Kalland
dd406ca3-9af5-4cec-a53e-00404f24ac9b - 2024-04-17 13:20:33 UTC +03:00
BankID / MobileID - 6f4e6521-4c58-4aaa-8ebe-a73d3e50d900 - FI

RIITTA MARITA SÄRKELÄ
61f69058-54f2-400d-a7a2-f5cebbbffdb7 - 2024-04-18 18:24:21 UTC +03:00
BankID / MobileID - a6d81565-e9ce-4885-ae19-ae5f4f71820b - FI

JUHO JALMARI ROMAKKANIEMI
f0104883-f708-424e-a72a-0ffe773bc49f - 2024-04-22 09:09:00 UTC +03:00
BankID / MobileID - e532f3ea-392d-488c-9c07-817ce7c74636 - FI

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 53 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 53 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 53 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 53 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 53 sider før denne side

Katri Johanna Vataja
916877de-9db7-45ab-b2cb-f6c5fb3aa50d - 2024-04-22 21:35:46 UTC +03:00
BankID / MobileID - eafed929-8de1-45ad-8579-9a944d292db9 - FI

JANNE KARI ILARI ELO
1a2cd80e-27c1-4af1-a2f4-105e0e4a6064 - 2024-04-23 08:50:20 UTC +03:00
BankID / MobileID - 68541081-a2e4-43eb-8c3e-880dd382a471 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende